

**Archeologisch bureauonderzoek
Dorpsstraat 28 te Vught
Gemeente Vught**

KSP Archeologie

Colofon

Datum	: 20 september 2017
Versie	: 1.1 (definitief)
Status	: Beoordeeld door bevoegde overheid
KSP Rapport	: 17112
Auteur	: S.M. Koeman (senior KNA Prospector)
In opdracht van	: Blijenburg Vught B.V., dhr. M.J.H. Drijvers
ISSN	: 2542-7490
Foto's en afbeeldingen	: KSP Archeologie
Beheer en plaats documentatie	: KSP Archeologie te Duiven
Autorisatie	: E.A. Schorn (senior KNA Prospector)

KSP Archeologie

KSP Archeologie
Vleugelstraat 15
6922 JM Duiven

www.ksparcheologie.nl
info@ksparcheologie.nl
06 43 65 63 85/87

Disclaimer

Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder bronvermelding.

KSP Archeologie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit onderhavig onderzoek of de gegeven adviezen.

KSP Archeologie beschikt over het Procescertificaat Archeologie dat is verleend op basis van de beoordelingsrichtlijn SIKB 4000 voor protocol 4002 'bureauonderzoek'. Wanneer de certificatie-eisen strijdig zijn met de eisen van de bevoegde overheid, dan gaat KSP Archeologie uit van de eisen van de bevoegde overheid omdat die sanctioneerbaar zijn.

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding	6
1.1 Onderzoekskader	6
1.2 Afbakening plan- en onderzoeksgebied	6
1.3 Overheidsbeleid	6
1.4 Toekomstige situatie	6
1.5 Onderzoeksdoel	7
2 Bureauonderzoek	8
2.1 Huidige situatie	8
2.2 Historische situatie en mogelijke verstoringen	8
2.3 Beschrijving van archeologische gegevens	12
2.4 Beschrijving van de ondergrondse bouwhistorische waarden	15
2.5 Beschrijving van aardwetenschappelijke gegevens	15
2.6 Gespecificeerde archeologische verwachting	17
3 Conclusie en advies	20
3.1 Conclusie	20
3.2 Selectieadvies	20
Literatuur	22
Bijlage 1 Ontwerpschets	
Bijlage 2 Bouwtekeningen bibliotheek	
Bijlage 3 Archeologische gegevens	
Bijlage 4 Overzicht geologische en archeologische tijdvakken	

Lijst van afbeeldingen

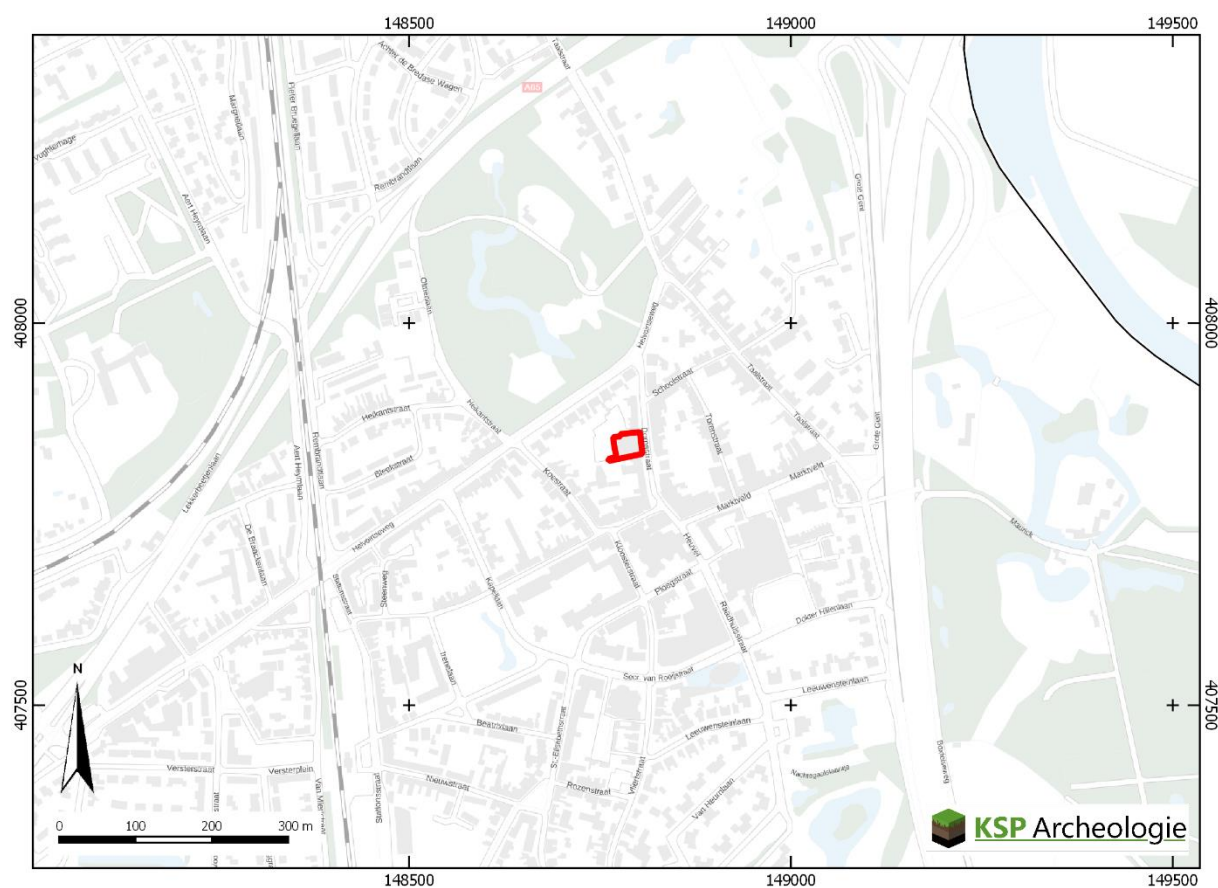
Figuur 1: Het plangebied op de Grootstalige Topografische Kaart uit 2017 (bron: Kadaster).	4
Figuur 2: Globale indeling van de herontwikkeling binnen het plangebied.	7
Figuur 3: Het plangebied op de kaart uit 1870, Bonneblad (bron: www.topotijdreis.nl).	9
Figuur 4: Het plangebied op de kadastrale minuut uit het begin van de 19 ^e eeuw (bron: beeldbank.cultureelerfgoed.nl).	10
Figuur 5: Het plangebied op de kaart uit 1900, 1967, 1978 en 1988 (bron: www.topotijdreis.nl).	11
Figuur 6: De voormalige bebouwing binnen het plangebied die is gesloopt en vervangen door het huidige bibliotheekgebouw (Brabants Historisch Informatie Centrum, fotograaf: V. Delleman-de Kort, 02-08-1969).	11
Figuur 7: Het plangebied op het Actueel Hoogtebestand van Nederland (AHN) (bron: www.ahn.nl).	12
Figuur 8: Het plangebied op de beleidskaart van de gemeente Vught (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2013).	15
Figuur 9: Opgeboorde sediment op de locatie Koestraat (Van der Feest 2013).	17

Lijst van tabellen

Tabel 1: Overzicht van de AMK-terreinen en vondstlocaties binnen een straal van 1km m rondom het plangebied (bron: archis.cultureelerfgoed.nl , tenzij anders vermeld).	14
Tabel 2: Archeologische verwachting per periode voor het plangebied.	18

Administratieve gegevens

KSP Projectnummer	: 17112
Opdrachtgever	: Blijenburg Vught B.V., dhr. M.J.H. Drijvers
Uitvoerder/projectleider	: KSP Archeologie, S.M. Koeman (senior KNA Prospector)
Bevoegde overheid	: Gemeente Vught
Deskundige namens bevoegde overheid	: Archeoloog van de regio 's-Hertogenbosch
Onderzoeksmelding	: 4558310100
Provincie	: Noord-Brabant
Gemeente	: Vught
Toponiem	: Dorpsstraat 28
Centrum-coördinaat	: x: 148.786 / y: 407940
Kadastrale gegevens	: Gemeente Vught, sectie L, nummer 2676
Periode uitvoering onderzoek	: Augustus 2017

Figuur 1: Het plangebied op de Grootchalige Topografische Kaart uit 2017 (bron: Kadaster).

Samenvatting

KSP Archeologie heeft een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd voor de locatie aan de Dorpsstraat 28 in Vught (gemeente Vught). Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de herontwikkeling van de voormalige bibliotheek.

Het doel van het archeologische bureauonderzoek was het opstellen van een gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied. Op basis van de landschappelijke ligging in een dekzandgebied op ruim 300 m van het beekdal van de Dommel is aan het plangebied een lage verwachting toegekend voor vuursteenvindplaatsen uit het Laat-Paleolithicum tot en met het Neolithicum en een middelhoge verwachting voor nederzettingsresten uit het Neolithicum tot en met de Volle Middeleeuwen (tot in de 13^e eeuw). Vanwege de ligging in de dorpskern van Vught is aan het plangebied een hoge verwachting toegekend voor een vindplaats uit de Late Middeleeuwen (vanaf de 13^e eeuw) tot en met de Nieuwe tijd.

De kans is groot dat een eventueel aanwezige vindplaats is aangetast/verdwenen door sloop- en bouwwerkzaamheden in het begin van de jaren '80 ten behoeve van de bibliotheek. Er is een bouwput uitgegraven tot ca. 80 – 100 cm die vermoedelijk tot in de top van het dekzand (C-horizont) reikt.

Op basis van de bodemverstoringen in het verleden als gevolg van de bouw van de bibliotheek en de beperkte omvang van de huidige nieuwbouwplannen (ca. 120 m²) waarbij de diepte van de bodemverstoring beperkt blijft tot de voormalige bouwput van de bibliotheek, wordt geen archeologisch vervolgonderzoek geadviseerd.

1 Inleiding

1.1 Onderzoekskader

In opdracht van Blijenburg Vught B.V. heeft KSP Archeologie een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd voor de locatie aan de Dorpsstraat 28 in Vught (gemeente Vught). Het onderzoek is nodig in het kader van de herontwikkeling van de voormalige bibliotheek.

Het onderzoek is uitgevoerd conform de beoordelingsrichtlijn SIKB 4000 (versie 4.0) met bijbehorende protocol (KNA 4.0) 4002 (bureauonderzoek bij landbodems) (www.sikb.nl).

Voor de in dit rapport gebruikte geologische en archeologische tijdsaanduidingen wordt verwezen naar Bijlage 4.

1.2 Afbakening plan- en onderzoeksgebied

Het plangebied is gelijk aan het onderzoeksgebied waarvoor het archeologisch onderzoek is uitgevoerd. Het plangebied is ca. 1.072 m² groot en ligt aan de Dorpsstraat 28 in Vught (Figuur 1). Het terrein wordt in het noorden begrensd door de inrit van de parkeerplaats op het achterterrein, in het oosten door de Dorpsstraat, in het zuiden door het pand aan de Dorpsstraat 30 en in het oosten door de parkeerplaats.

1.3 Overheidsbeleid

Het wettelijk kader voor de archeologische monumentenzorg is vastgelegd in de Erfgoedwet. Naar aanleiding hiervan houden gemeenten bij de vaststelling van een bestemmingsplan of het verlenen van een vergunning altijd rekening met in de grond aanwezige dan wel te verwachten archeologische waarden (Wet ruimtelijke ordening).

In het bestemmingsplan Centrum Vught e.o. (19-06-2013) wordt vermeld dat, gelet op de aanwezigheid van monumentale en beeldbepalende gebouwen, rekening moet worden gehouden dat op bepaalde terreinen eventueel archeologische resten in de bodem aanwezig zijn (www.ruimtelijkeplannen.nl). In het kader daarvan vraagt de gemeente Vught aanvullend archeologisch onderzoek bij de aanvraag van een bouw- of aanlegvergunning voor nieuwe ontwikkelingen. Op basis van dit beleid is voor het plangebied dit archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd.

1.4 Toekomstige situatie

De bestaande bibliotheek binnen het plangebied zal worden herontwikkeld. Het gedeelte aan de Dorpsstraat met een oppervlakte van ca. 450 m² zal behouden blijven en worden verbouwd tot woonruimtes. Het gedeelte daarachter zal worden gesloopt ten behoeve van nieuwbouw van stadswoningen met een oppervlakte van ca. 120 m² (Bijlage 1, Figuur 2). Voor de nieuwbouw van de stadswoningen zal zoveel mogelijk gebruik worden gemaakt van bestaande funderingspalen. De overige palen waar in het ontwerp te tuin is aangegeven, zullen worden verwijderd tot op 80 cm beneden maaiveld.

Voor zover bekend is binnen het plangebied geen bodem- en/of grondwatersanering nodig in het kader van de milieuhygiëne. Het waterpeil c.q. bodempeil binnen het plangebied zal niet veranderen door de geplande bodemingrepen.

Legenda

- Plangebied
- Ontwerp
- Bebouwing die gehandhaafd blijft
- Nieuwbouw
- Tuin

Figuur 2: Globale indeling van de herontwikkeling binnen het plangebied.

1.5 Onderzoeksdoel

De opdrachtgever heeft geen specifieke doelen en wensen ten aanzien van de uitvoering van het archeologisch onderzoek, anders dan de standaard doelstellingen zoals hieronder geformuleerd.

Het doel van het bureauonderzoek is het opstellen van een gespecificeerde, archeologische verwachting, met behulp van informatie van bestaande bronnen over bekende of verwachte archeologische waarden binnen het omschreven onderzoeksgebied.

Het resultaat is een standaardrapport bureauonderzoek met een gespecificeerde archeologische verwachting en een advies. Op basis hiervan wordt vastgesteld of vervolgonderzoek nodig is en zo ja, welke strategie hierbij het beste gevolgd kan worden.

2 Bureauonderzoek

2.1 Huidige situatie

Om de huidige situatie en mogelijke verstoringen van de bodem in kaart te brengen zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

- Huidige topografische kaart (Figuur 1);
- Beschikbare luchtfoto (www.googlemaps.nl);
- Grondwatertrappen op de Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000;
- Rijksmonumenten (via archis.cultureelerfgoed.nl);
- Gemeentelijke monumenten (www.vught.nl);
- Cultuurhistorische Waardenkaart van de provincie Noord-Brabant (<http://kaarten.brabant.nl>);
- Informatie van de opdrachtgever over het plangebied;
- Informatie over ondergrondse tanks (www.bodemloket.nl).

Binnen het plangebied is een bibliotheekgebouw aanwezig. Deze bebouwing is door de gemeente (www.vught.nl) of het rijk (www.atlasleefomgeving.nl) niet aangemerkt als monument. De Dorpsstraat met de bebouwing aan weerszijden is in het bestemmingplan Centrum Vught e.o. (19-06-2013, www.ruimte-lijkeplannen.nl) echter wel aangemerkt als beschermd dorpsgezicht vanwege de grote hoeveelheid monumentale panden in de straat, zoals het naastgelegen huis nr. 30 – 32). Op de provinciale Cultuurhistorische Waardenkaart is de Dorpsstraat onderdeel van een gebied met een hoge waarde vanuit historische stedenbouw. Dit is voortgekomen uit provinciaal onderzoek in het kader van het Monumenten Inventarisatie Projectplangebied.

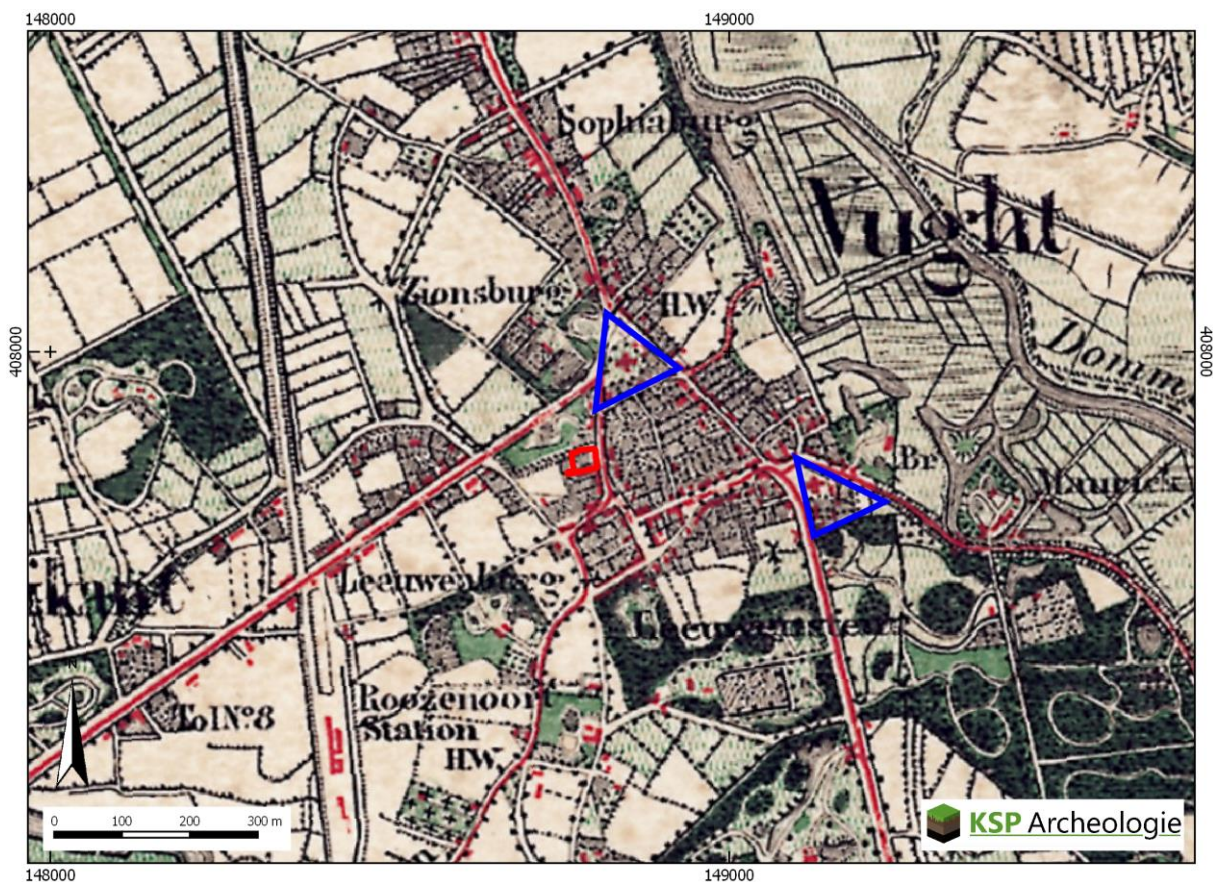
Op de bodemkaart staan de gemiddelde grondwaterstanden aangegeven door middel van zogenaamde grondwatertrappen (Bijlage 3, I t/m VII). Omdat het plangebied niet is gekarteerd vanwege de ligging binnen de bebouwde kom, is de grondwaterstand onbekend. Vanwege de ligging in een dekzandgebied (zie paragraaf 2.5) is vermoedelijk sprake van een diepe grondwaterstand (grondwatertrap VI/VII). Dit betekent dat de gemiddeld hoogste grondwaterstand tussen 40 - 80 cm (VI) of dieper dan 80 cm (VII) en de gemiddeld laagste grondwaterstand dieper dan 120 cm (VI en VII) beneden maaiveld wordt aangetroffen.

2.2 Historische situatie en mogelijke verstoringen

Om de historische situatie en mogelijke verstoringen van de bodem in kaart te brengen zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

- Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000: niet gekarteerd vanwege bebouwde kom;
- Oude kadasterkaarten: kadastrale minuut en oorspronkelijk aanwijzende tafels 1811 – 1832 voor toenmalige eigenaar/gebruiker (beeldbank.cultureelerfgoed.nl);
- Historische kaarten uit de afgelopen 200 jaar (www.topotijdreis.nl);
- Cultuurhistorische Inventarisatie Erfgoedkaart gemeente Vught (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2014);
- Topografische kaart van Nederland (Figuur 1);
- Bouw-/constructietekeningen van te slopen of te wijzingen bouwwerk (aangeleverd door de opdrachtgever);
- Brabants Historisch Informatie Centrum (www.bhic.nl);
- Gegevens van milieukundig bodemonderzoek (www.bodemloket.nl): is niet van toepassing;
- Beschikbare luchtfoto (www.google.nl/maps);
- Actueel Hoogtebestand van Nederland (AHN) (www.ahn.nl);

Op de overzichtskaart van het historisch landschap van de gemeente Vught wordt het plangebied tot de dorpskern van Vught gerekend. Het dorp heeft oorspronkelijk een driehoekige vorm en is samengesteld uit een aantal gehuchten en buurschappen, die door dorpsuitbreidingen met elkaar vergroeid zijn geraakt. De oude kern is in de Middeleeuwen ontstaan als een nederzetting op de oever van de Dommel bij een beekovergang. De ruimtelijke structuur van het dorp is dan ook in hoofdzaak bepaald door het verkeer over de weg en het water. Op de westelijke oever van de Dommel bevinden zich twee driehoekige pleinen, die zijn ontstaan uit wegsplitsingen. Hier lagen ook de beide kerken, waarvan alleen de noordelijke Sint-Lambertuskerk bewaard is gebleven (Figuur 3). In de latere Middeleeuwen werd de aldus ontstane noord-zuidstructuur langs de Dommel uitgebreid met een marktplein aan de westkant. Aan de oostzijde werd in 1463 een polder aangelegd met de havendijk als bescherming tegen het Dommelwater (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2014). Het plangebied ligt aan de Dorpsstraat aan de westkant van het dorp (Figuur 3).

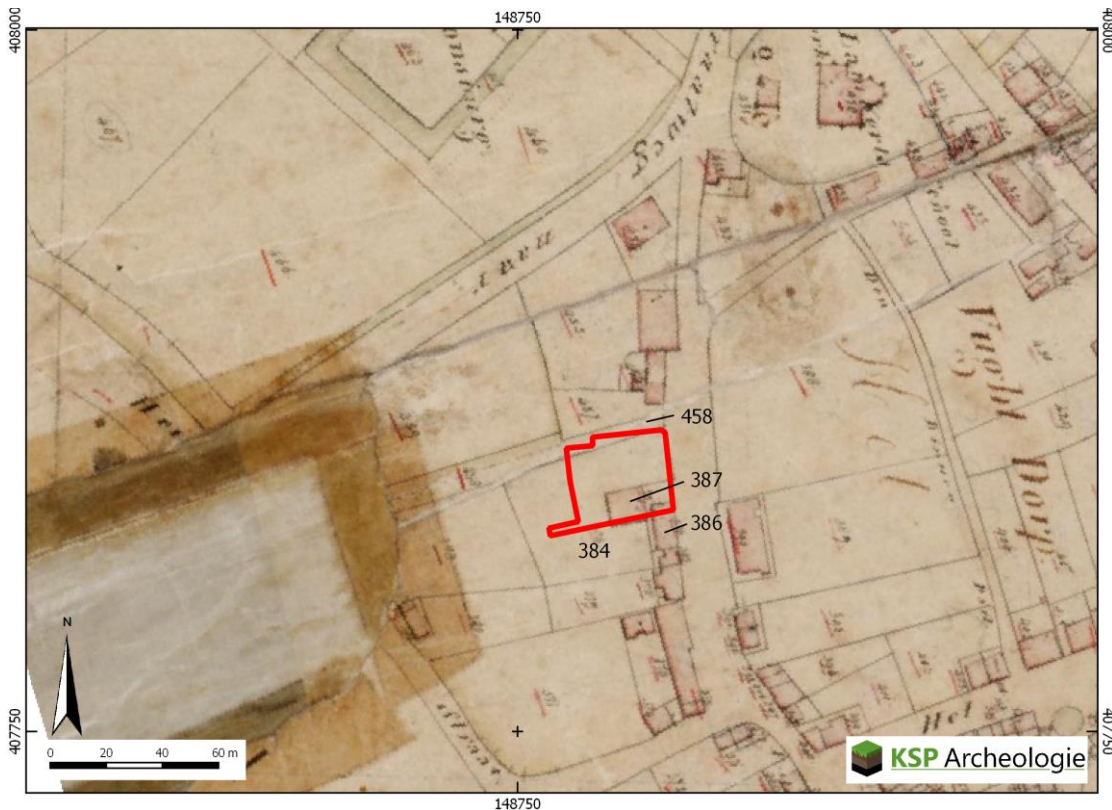

Figuur 3: Het plangebied op de kaart uit 1870, Bonneblad (bron: www.topotijdreis.nl).

De kadastrale minuut geeft de gedetailleerde situatie binnen het plangebied weer in het begin van de 19^e eeuw (Figuur 4). In het zuidelijke deel van het plangebied stond een huis (nr. 387) en de rest van het terrein was in gebruik als moestuin (nr. 384). Volgens de informatie bij het minuutplan (Oorspronkelijke Aanwijzende Tafels) was de eigenaar een arbeider uit Vught, dhr. Abraham Lathouwers. Ook het huis direct ten zuiden van het plangebied was van hem (nr. 386). De aanbouw aan de noordzijde (schuur) van dit huis en het erf lagen in de zuidoostelijke hoek van het plangebied. Aan de noordkant grensde een strook bos dat in bezit was van bouwman Johannes van Verhagen (nr. 458).

In de loop van de 19^e eeuw wordt deze bebouwing gesloopt en vervangen door bebouwing direct aan de Dorpsstraat in het oostelijke deel van het plangebied (Figuur 5, kaart uit 1900). In de tweede helft van de 20^e eeuw breidt de bebouwing van Vught zich sterk uit en wordt direct ten westen van het plangebied een groot pand neergezet (Figuur 5, kaart uit 1967). Op de kaart uit 1978 is te zien dat de bebouwing in het noordoostelijke deel van het plangebied is gesloopt (Figuur 5). Deze woningen (Dorpsstraat 20 – 24)

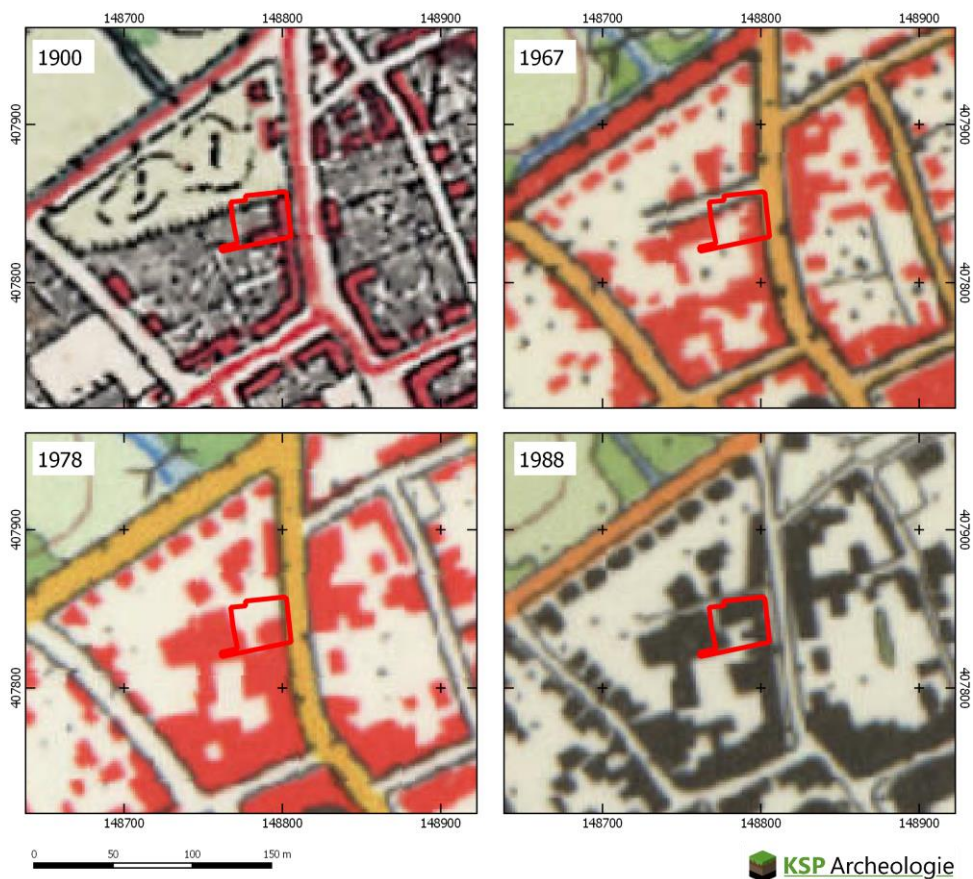
zijn afgebroken op 15 september 1971 (Brabants Historisch Informatie Centrum, Figuur 6). In het begin van de jaren '80 wordt ook de bebouwing in het zuidoostelijke deel van het plangebied gesloopt en vervangen door het huidige bibliotheekgebouw (Figuur 5, 1988). Dit gesloopte pand staat nog op de foto uit 1969 links van de eerder gesloopte lage woningen met groene deuren staat (Figuur 6).

Figuur 4: Het plangebied op de kadastrale minuut uit het begin van de 19^e eeuw (bron: beeldbank.cultureelerfgoed.nl).

Uit het Actueel Hoogtebestand van Nederland kan worden afgeleid dat het maaiveld binnen het plangebied in westelijke richting ongeveer een halve meter afloopt (Figuur 7). Aan de Dorpsstraat ligt het maaiveld op ongeveer 6,1 m +NAP en op de parkeerplaats direct ten westen van het plangebied op ca. 5,6 m +NAP.

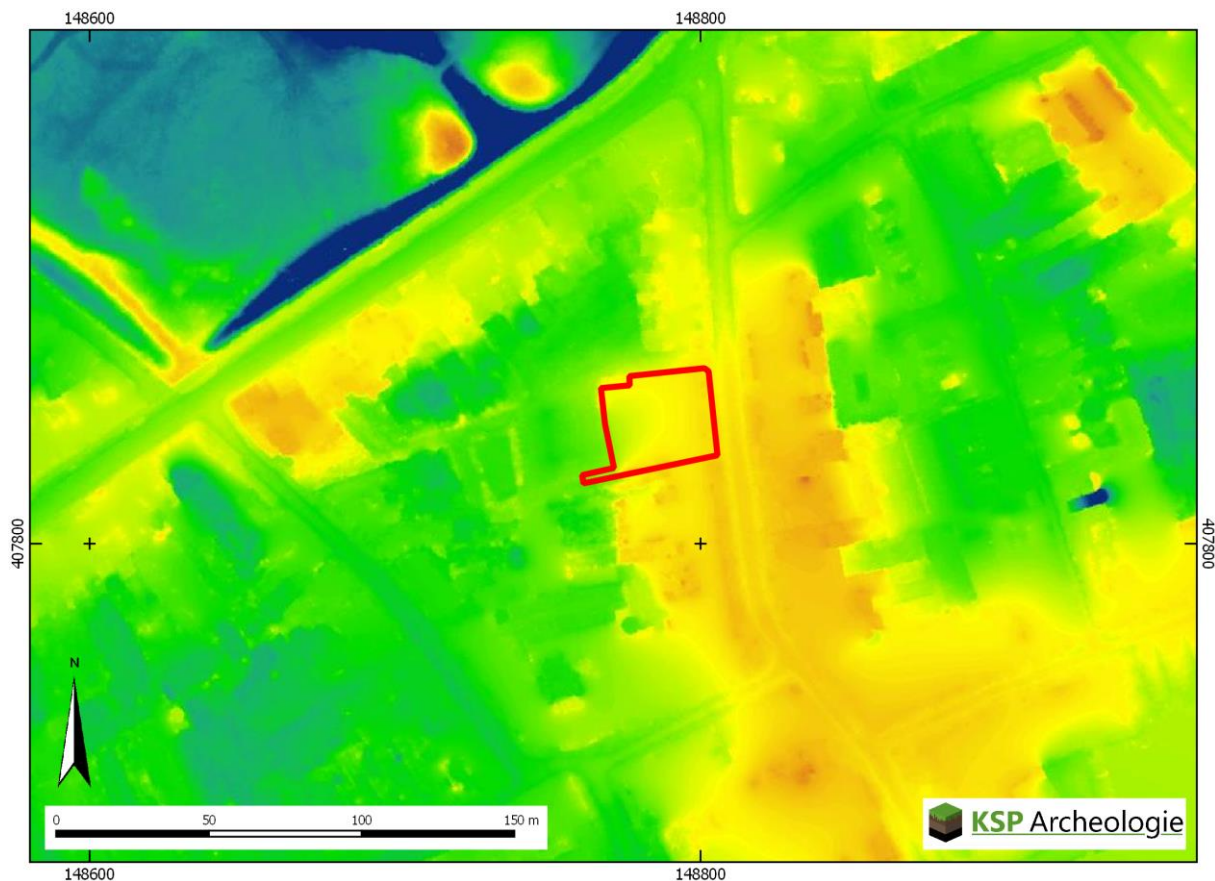
Dhr. F. Goorts (FG Architectuur) heeft de bouwtekeningen van de bibliotheek geraadpleegd in het Brabants Historisch Informatie Centrum (Bijlage 2). Hieruit blijkt dat het pand is gefundeerd op betonmortelschroefpalen met een diameter van 25 tot 35 cm. De palen zijn regelmatig over het bouwterrein verdeeld met een afstand van 4,8 m tussen de palen, plaatselijk een wat kleinere afstand. De aanlegdiepte van de funderingsbalken aan de straatzijde is ca. 75 cm en aan de achterzijde 125 cm -Peil. Rekening houdend met het aflopende maaiveld (zie vorige alinea) komt dit neer op ca. 80 cm beneden maaiveld. De poeren in het midden van het pand reiken tot 90 cm -Peil. Vanwege de plaatsing van de mortelschroefpalen is het zeker dat de gehele bouwput is ontgraven tot op de aanlegdiepte van ca. 80 – 100 cm beneden maaiveld om met rupsbanden rond te kunnen rondrijden. Door deze graafwerkzaamheden zal een groot deel van het archeologische bodemarchief zijn verstoord. Er zijn geen kelders aanwezig. Wel is een liftput aangelegd waarvan de onderkant van de vloer op 160 cm -Peil ligt.

Figuur 5: Het plangebied op de kaart uit 1900, 1967, 1978 en 1988 (bron: www.topotijdreis.nl).

Figuur 6: De voormalige bebouwing binnen het plangebied die is gesloopt en vervangen door het huidige bibliotheekgebouw (Brabants Historisch Informatie Centrum, fotograaf: V. Delleman-de Kort, 02-08-1969).

Figuur 7: Het plangebied op het Actueel Hoogtebestand van Nederland (AHN) (bron: www.ahn.nl).

2.3 Beschrijving van archeologische gegevens

Om een beeld te krijgen van de archeologische gegevens, zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

- Archeologische Monumenten Kaart (AMK) (via archis.cultureelerfgoed.nl);
- Archeologische onderzoeken en vondstlocaties uit het Archeologisch Informatiesysteem (archis.cultureelerfgoed.nl);
- Historische kaarten (zie paragraaf 2.2);
- Gemeentelijke beleidskaart (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2013).

Binnen het plangebied zijn geen archeologische monumenten (AMK-terreinen), onderzoeksmeldingen en vondstlocaties aanwezig. In een straal van 1 km rondom het plangebied zijn twee AMK-terreinen bekend en vijftien vondstlocaties gemeld (Tabel 1, Bijlage 3). De meeste vindplaatsen betreffen voormalige kasteelterreinen, kloosters en andere sporen uit de Middeleeuwen en de Nieuwe tijd. Daarnaast zijn ook sporen gevonden van prehistorische bewoning uit het Mesolithicum, de IJzertijd en de Romeinse tijd. Aanwijzingen voor bewoning in het Neolithicum en de Bronstijd ontbreken vooralsnog. Hieronder volgt een beschrijving van de belangrijkste vindplaatsen en onderzoeken in de directe omgeving van het plangebied.

Ca. 685 m ten noordoosten van het plangebied ligt een terrein van hoge archeologische waarde, Sterrenbosch (AMK-terrein 4184). Het betreft een terrein met sporen van bewoning uit de IJzertijd en Romeinse tijd op een dekzandrug langs de noordkant van het beekdal de Dommel. Tijdens een booronderzoek ten behoeve van de verbreding van de A2 is aan de noordkant van de dekzandrug houtskool aangetroffen in een podzolbodem (onderzoeksmelding 208307100). Op basis van deze vondst strekt het nederzettingsterrein (AMK-terrein) zich mogelijk verder uit richting de A2. In het uiterste zuidoosten van het terrein is door een particulier melding gemaakt van enkele fragmenten bewerkt vuursteen uit het Mesolithicum (vondstlocatie 2954568100).

Ten zuiden van het bovengenoemde AMK-terrein ligt nog een terrein van hoge archeologische waarde. Het betreft het kasteelterrein Out Herlaer (AMK-terrein 13905). Het kasteelterrein was omgracht en dateert uit minimaal de 13^e eeuw. Het kasteel is gesloopt in 1737 maar er zijn nog funderingen en keldergewelven in de bodem aanwezig (vondstlocatie 3172238100).

Ten behoeve van de vernieuwing van de riolering in de Kerkstraat, de Kapellaan, de Koestraat, de Kloosterstraat en de Dorpsstraat is in 2015 een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd (onderzoeksmelding 2481340100). In het bureauonderzoek is aan de Dorpsstraat een hoge verwachting toegekend voor archeologische resten uit de Volle en Late Middeleeuwen en jonger die zijn gerelateerd aan de dorpskern van Vught. Voor de aanleg van de riolering is in alle straten een archeologische begeleiding geadviseerd (Huijbers 2015). Begin 2016 is in de Dorpsstraat de riolering vervangen (<http://www.avulo.nl/werk-in-uitvoering-in-de-dorpsstraat-en-kempkeshoeve>) maar in het archeologisch informatiesysteem Archis is geen archeologische begeleiding gemeld.

Ca. 80 m ten westen van het plangebied is een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd op een locatie aan de Koestraat (onderzoeksmelding 2396672100). De locatie bleek grotendeels verstoord te zijn vanwege de aanleg van een vijver. Op basis van de aangetroffen bodemverstoringen is geen vervolgonderzoek geadviseerd (Van der Feest 2013).

In het verlengde van de Dorpsstraat op ca. 90 m ten zuidoosten van het plangebied is op de hoek van de straat Marktveld en Heuvel per toeval een waterput ontdekt (onderzoeksmelding 2356544100). De waterput is opgegraven door de gemeente 's-Hertogenbosch maar in het informatiesysteem Archis staat niet vermeld wat de datering van de vondst is.

Ca. 225 m ten noordoosten van het plangebied is aan de Taalstraat 96 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd (onderzoeksmelding 2184305100). Op basis van de resultaten van dit vooronderzoek is vervolgens een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd (onderzoeksmelding 2200812100). Op het terrein zijn twee greppels en vier paalkuilen aangetroffen die op basis van het aardewerk in de Late Middeleeuwen B zijn gedateerd. Verder zijn nog drie kuilen gevonden die zijn geïnterpreteerd als zandwinningskuilen uit de Nieuwe tijd. Vanwege de lage inhoudelijke kwaliteit is de vindplaats niet als behoudenswaardig gewaardeerd en is geen vervolgonderzoek aanbevolen.

Ten noorden van de bovengenoemde onderzoekslocatie zijn (Taalstraat 88) antropogene lagen aangeboord die mogelijk verband houden met het kasteelterrein Spreeuwenburg (onderzoeksmelding 2357395100). Vervolgens is een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd waarbij inderdaad restanten van de vroegere bebouwing zijn teruggevonden (onderzoeksmelding 2429355100). Er zijn sporen aangetroffen van de omgrachting in de vorm van greppels met aan de buitenzijde een houten beschoeiing. Op meerdere plaatsen zijn muurwerk en uitbraaksporen van muurwerk gevonden vanaf 30 cm beneden maaiveld. Op basis van de baksteenformaten kan de bebouwing niet nader worden gedateerd dan vanaf 1450. In de ophogingslagen dateert het oudste vondstmateriaal uit de 16^e eeuw (een ijzeren sleutel en dubbel gevouwen loden plaatsje met ingeslagen huismerken) waarmee ze zijn te relateren aan het oude huis Spreeuwenburg. Vooral nog zijn geen resten of sporen uit de Middeleeuwen gevonden.

Nog verder richting het noorden, op ca. 490 m ten noorden van het plangebied, zijn tijdens het graven van een vijver aan de Taalstraat 72+74A muurresten en een beerput gevonden die vermoedelijk horen bij een klooster dat in het verleden op deze locatie heeft gestaan (vondstlocatie 3166739100). Ca. 320 m ten oosten van het plangebied zijn in 1950 door de toenmalige Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek funderingsresten van een ander klooster uit de Late Middeleeuwen opgegraven (vondstlocatie 2880971100). Ten zuidwesten daarvan liggen funderingsresten van het kasteel Leeuwenstein uit de Late Middeleeuwen – Nieuwe tijd in de bodem (vondstlocatie 3241963100).

Ca. 570 m ten oosten van het plangebied heeft het kasteel Maurick gelegen (vondstlocatie 3241955100).

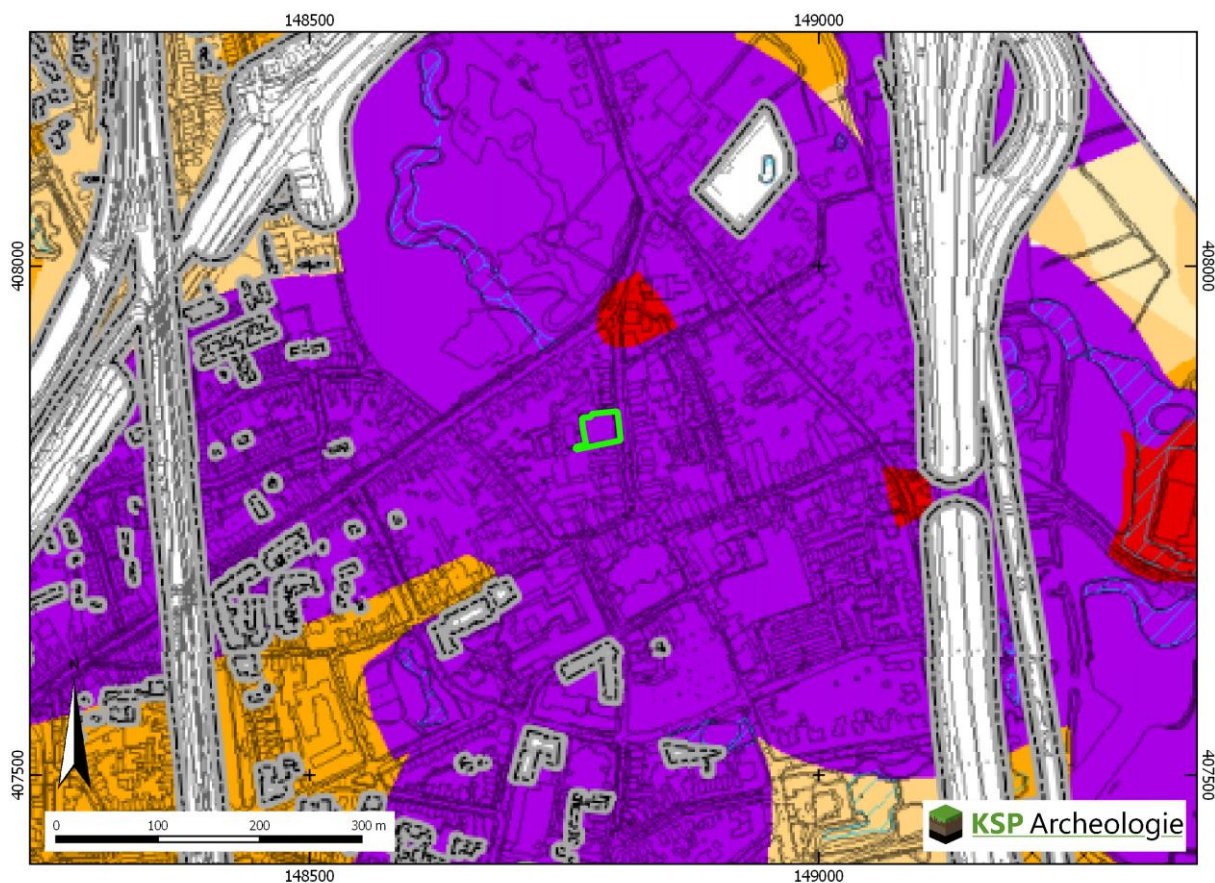
Tijdens de aanleg van de rijksweg A2 zijn op een dekzandrug aan de zuidkant van het beekdal van de Dommel, op ca. 750-920 m ten zuidoosten van het plangebied, vondsten uit de Vroege en Volle Middeleeuwen aangetroffen. Er wordt melding gemaakt van een boomstamput uit de 12^e eeuw, fragmenten aardewerk, een bronzen riemtong (vondstlocatie 3149048100) en een loden amulet (vondstlocatie 3149056100).

Door middel van metaaldetectie zijn op drie locaties nog metalen objecten uit de Romeinse tijd gevonden. Het betreft een koperen as uit de Midden-Romeinse tijd op ca. 340 m ten noordoosten van het plangebied, een bronzen haarnaald, slotbeslag (vondstlocatie 3152733100) en munt (vondstlocatie 3284148100) op ca. 850 m ten oosten.

AMK-terrein	Locatie	Aard terrein/waarde		Datering
4184	Sterrenbosch	Nederzetting		IJZ-ROM
13905	Out Herlaer	Kasteel		MEL-NT
Vondstlocatie	Locatie	Type onderzoek	Aard vondstlocatie/resultaten	Datering
2880971100	Vught	Opgraving in 1950	Funderingsresten van een klooster	MEL
2876273100	NH Kerk	Opgraving in 1957	Tufstenen fundering	MEV
2772171100	Gendijk	Losse vondst 1980	Koperen as	ROMMA
2954568100	Out Herlaer	Vondsten uit 1988	Fragmenten bewerkt vuursteen	MESO
3149048100	Heijmhoff	Vondsten uit 1989	Boomstamput, aardewerk, bronzen riemtong	MEVC-D-MELA
3149056100	Heijmhoff	Vondsten uit 1991	Loden amulet	MEVC
3152733100	Oud Herlaer	Vondst uit 1995	Bronzen haarnaald en slotbeslag	ROM
3166739100	Taalstraat 72+74A	Vondsten uit 2000	Fundering en beerput	MEL-NT
3288433100	Kasteel Maurick	Vondsten uit 2006	Amulet	MELB
3284148100	Oud Herlaer	Vondsten uit 2012	Munt	ROMM
3241955100	Kasteel Maurick	Onbekend	Fundering	MEL-NT
2911020100	Tolhuis/Veerhuis	Onbekend	Omwalling, schans	NTM
3241963100	Kasteel Leeuwenstein	Onbekend	Fundering	MEL-NT
3172238100	Out Herlaer	AMK-terrein 13905	Fundering	MEL-NT
2911045100	Onbekend	Onbekend	Fundering	NTV-M

Tabel 1: Overzicht van de AMK-terreinen en vondstlocaties binnen een straal van 1 km rondom het plangebied (bron: archis.cultureelerfgoed.nl, tenzij anders vermeld).

Op de gemeentelijke beleidskaart heeft het plangebied een hoge archeologische verwachting vanwege de ligging binnen de dorpskern van Vught (Figuur 8).

Legenda

 Plangebied

1. Categorie 1: Gebied van archeologische waarde

2. Categorie 2: Gebied met een hoge archeologische verwachting, historische kern

3. Categorie 3: Gebied met een hoge archeologische verwachting

4. Categorie 4: Gebied met een middelhoge archeologische verwachting

5. Categorie 5: Gebied met een lage archeologische verwachting

6. Categorie 6: Gebied zonder archeologische verwachting

Mogelijk verstoorde ondergrond

Figuur 8: Het plangebied op de beleidskaart van de gemeente Vught (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2013).

2.4 Beschrijving van de ondergrondse bouwhistorische waarden

Het plangebied is momenteel bebouwd met een moderne bibliotheek uit begin jaren '80 van de 20^e eeuw. Ten behoeve van de realisatie van de bibliotheek is een bouwput uitgegraven (zie paragraaf 2.2). De kans is groot dat daarbij eventueel aanwezige oudere funderingen uit de 19^e eeuw (en/of ouder) zijn verwijderd. De kans dat binnen het plangebied ondergrondse bouwhistorische resten aanwezig zijn, wordt daarom laag ingeschat.

2.5 Beschrijving van aardwetenschappelijke gegevens

Om het landschap ter plaatse en rondom het plangebied in kaart te brengen, zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

- Geologische overzichtskaart van Nederland schaal 1:600.000 (www.nitg.tno.nl);
- Geomorfologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000 (via archis.cultureelerfgoed.nl);
- Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000 (via archis.cultureelerfgoed.nl);
- Historisch kaartmateriaal (zie paragraaf 2.2).

Het plangebied ligt in het zuidelijk zandgebied van Nederland. Het is een relatief vlak gebied, dat nooit door het landijs bedekt is geweest (Berendsen 2005). De ondergrond wordt doorsneden door een aantal zuidoost-noordwest georiënteerde breuken, die de Roerdalslenk en het Peel Blok begrenzen. Het plangebied ligt in het dalingsgebied de Roerdalslenk. Het zandpakket waarmee de lenk is opgevuld, is vaak meer dan 15 m dik. De oudere afzettingen zijn als gevolg van tektonische bodemdaling tot grote diepte weggezakt (Berendsen 2005).

Het huidige landschap is met name tijdens de laatste ijstijd, het Weichselien (ca. 115.000 – 11.755 jaar geleden), ontstaan. Volgens de geologische overzichtskaart bestaat de natuurlijke ondergrond van het plangebied dan ook uit fluvioperiglaciale afzettingen (leem en zand) met een zanddek (Formatie van Bortel).

In het Weichselien heeft het landijs zich sterk uitgebreid, maar heeft Nederland niet bereikt. Het klimaat is steeds kouder en droger geworden bij een dalende zeespiegel (Stouthamer e.a. 2015). Tijdens het Pleniglaciaal (ca. 75.000 – 15.700 jaar geleden) is de bodem permanent bevroren geweest. Hierdoor is het sneeuwmelt- en regenwater gedwongen over het oppervlak af te stromen waarbij zogenaamde fluvioperiglaciale afzettingen zijn afgezet en dalen uitgesleten. De fluvioperiglaciale afzettingen worden in de diepere ondergrond van het plangebied verwacht en bestaan uit fijn en grof zand, soms met grind, leemlagen en plantenresten, en worden tot de Formatie van Bortel gerekend. Het dal van de Dommel, dat ruim 300 m ten noordoosten van het plangebied ligt, is in deze periode ontstaan.

In de koudste en droogste perioden van het Weichselien, met name in het Laat-Pleniglaciaal (ca. 26.000 – 15.700 jaar geleden) en Laat-Glaciaal (ca. 15.700 – 11.755 jaar geleden), is de vegetatie vrijwel verdwenen, waardoor op grote schaal verstuing is opgetreden (Stouthamer e.a. 2015). Hierbij is dekzand over de fluvioperiglaciale afzettingen afgezet. Dit (soms lemige) zand is kalkloos, fijnkorrelig (150 – 210 µm), goed afgerond, goed gesorteerd en arm aan grind en wordt tot het Laagpakket van Wierden van de Formatie van Bortel gerekend (Stouthamer e.a. 2015). Het reliëf van de dekzanden wordt gekenmerkt door vlaktes, depressies en dekzandkopjes, afgewisseld met langgerekte ruggen.

In het Holoceen (de laatste ca. 11.750 jaar) is het klimaat warmer en vochtiger geworden. Door de toenemende vegetatie is het dekzand vastgelegd en is het landschap door geologische processen weinig veranderd. De beken hebben zich ingesneden, waarbij beekdalen zijn ontstaan. Een goed voorbeeld hiervan is het dal van de Dommel.

De landschappelijke ligging van het plangebied is niet exact bekend omdat het vanwege de ligging binnen de bebouwde kom van Vught niet is gekarteerd op de geomorfologische kaart. Uit het historisch kaartmateriaal is af te leiden dat het plangebied in het dekzandgebied ligt op ruim 300 m ten westen van de Dommel. Het Actueel Hoogtebestand van Nederland geeft vanwege de aanwezige bebouwing en infrastructuur geen duidelijk beeld van de natuurlijke reliëfverschillen.

Ook op de bodemkaart is het plangebied vanwege de ligging binnen de bebouwde kom niet gekarteerd. Vanwege de ligging binnen het dekzandgebied langs de Dommel in de dorpskern van Vught worden in het plangebied hoge zwarte enkeerdgronden verwacht. Dit bodemtype bestaat uit een humeuze bovengrond van minimaal 50 cm dik met daaronder mogelijk restanten van de oorspronkelijke bodem. De humeuze bovengrond betreft op de hogere zandgronden vaak een plaggendeek, ook wel esdek genoemd. Plaggendecken zijn ontstaan, doordat in Zuid-Nederland vanaf ca. de 14^e en 15^e eeuw op grote schaal het systeem van potstalbemesting is toegepast (Spek 2004). Plaggen worden met mest van het

vee vermengd en op de akkers uitgespreid om de bodem vruchtbaarder te maken. In de loop van de tijd is een plaggendeek op de oorspronkelijke bodem ontstaan. De oorspronkelijke bodem is afhankelijk van de vroegere bodembewerking geheel of gedeeltelijk opgenomen in de onderzijde van het plaggendeek. Of de humeuze bovengrond in het plangebied ook daadwerkelijk een plaggendeek betreft, is de vraag. De locatie ligt tenslotte binnen de dorpskern dus er kan ook sprake zijn van humeuze grond dat is opgebracht/ontstaan ter plaatse van de bebouwing/woonhuizen.

Ca. 80 m ten westen van het plangebied is een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd op een locatie aan de Koestraat. De locatie bleek grotendeels verstoord te zijn vanwege de aanleg van een vijver maar op één locatie is nog een intacte bodemprofiel aangetroffen. De bovenste 90 cm bestond uit een grijs tot grijsbruin, humeus antropogeen cultuurdek. Daaronder is een verrommelde laag aangetroffen waarin de top van de oorspronkelijke podzolbodem is herkend in de vorm van een sterk humeuze A-horizont en loodzandkorrels van de E-horizont. Vanaf 115 cm beneden maaiveld is de oorspronkelijke podzolbodem aangetroffen vanaf de bruine B-horizont (Figuur 9). Mogelijk is de bodemopbouw ter plaatse van het plangebied vergelijkbaar omdat ook hier het maaiveld op ca. 5,7 m +NAP ligt. De historische situatie is echter wel anders. De locatie Koestraat ligt net buiten de historische kern van Vught aan de rand van het landgoed Zionsburg.

Figuur 9: Opgeboorde sediment op de locatie Koestraat (Van der Feest 2013).

2.6 Gespecificeerde archeologische verwachting

Op basis van de gegevens uit het bureauonderzoek (paragraaf 2.1 t/m 2.5) is voor het plangebied een gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld. Op de gemeentelijke beleidskaart is aan het plangebied een hoge archeologische verwachting toegekend vanwege de ligging binnen de dorpskern van Vught (Figuur 8). Deze verwachting zal in de onderstaande tekst worden toegelicht.

Het landschap heeft met name voor de prehistorische mens een belangrijke rol gespeeld in de keuze voor een bewoningslocatie. Het plangebied ligt in een dekzandgebied. Gezien de ouderdom van de te verwachte afzettingen kunnen in het plangebied vindplaatsen aanwezig zijn vanaf het Laat-Paleolithicum tot en met de Nieuwe tijd.

Jager-verzamelaars uit het Laat-Paleolithicum tot en met het Neolithicum kozen als woon- en verblijfplaats vaak voor de hoger liggende terreingedeelten in het landschap, bij voorkeur in de buurt van open

water zoals een beekdal of vennetje. Water was een belangrijk gegeven, niet alleen voor het lessen van de dorst. Nabij water heerst er ook een grotere biodiversiteit wat de jacht en het verzamelen van plantaardig voedsel vergemakkelijkt. Archeologische vindplaatsen uit deze periode komen dus met name voor op overgangen van nat naar droog (de zogenaamde gradiëntzones). De hogere welvingen en ruggen langs en in het beekdal van de Dommel ten noordoosten van het plangebied zullen bijvoorbeeld een aantrekkelijke bewoningslocatie hebben gevormd. Aan de noordkant langs het beekdal van de Dommel zijn op een dekzandrug enkele fragmenten bewerkt vuursteen uit het Mesolithicum gevonden (vondstlocatie 2954568100). Verder zijn er geen vuursteenvindplaatsen in de directe omgeving van het plangebied bekend. Het plangebied zelf ligt relatief ver van de Dommel af op ruim 300 m. Op basis hiervan is aan het plangebied een lage verwachting toegekend voor vuursteenvindplaatsen uit het Laat-Paleolithicum tot en met het Neolithicum.

Periode	Verwachting	Verwachte kenmerken vindplaats	Diepteligging sporen
Laat-Paleolithicum – Neolithicum	Laag	Bewoningssporen, tijdelijke kampementen, vuursteen artefacten, haardkuilen	Onder het cultuurdek vanaf de top van de podzolbodem
Neolithicum – Volle Middeleeuwen (tot in de 13 ^e eeuw)	Middelhoog	Nederzetting: cultuurlaag, (paal)kuilen, greppels, fragmenten aardewerk, natuursteen, gebruiksvoorwerpen Begravingsresten: kringgreppel, fragmenten aardewerk (urn), verbrande botresten	Onder het cultuurdek vanaf de top van de podzolbodem tot in de C-horizont
Late Middeleeuwen (vanaf de 13 ^e eeuw)– Nieuwe tijd	Hoog	Huisplaats: cultuurlaag, (paal)kuilen, greppels, bakstenen, fragmenten aardewerk, gebruiksvoorwerpen	Vanaf maaiveld tot diep in de C-horizont

Tabel 2: Archeologische verwachting per periode voor het plangebied.

Vanaf het Neolithicum ontstaan in onze streken de eerste landbouwculturen die gekenmerkt worden door sedentaire nederzettingen. In de beginperiode combineert men akkerbouw met het jagen en verzamelen, maar geleidelijk stapt men over naar akkerbouw en veeteelt. In de periode vanaf het Neolithicum tot en met de Volle Middeleeuwen (tot in de 13^e eeuw) heeft men een voorkeur voor hoger en droger gelegen gebieden, die geschikt waren voor akkerbouw. Met name de dekzandrugcomplexen langs de Dommel zullen een aantrekkelijke bewoningslocatie hebben gevormd. Op een dekzandrug ten noorden van de Dommel zijn inderdaad bewoningssporen gevonden uit de IJzertijd – Romeinse tijd. Verder zijn in de omgeving van het plangebied enkele losse, metalen objecten uit de Romeinse tijd aangetroffen. Onderzoeken ter plaatse of in de directe omgeving van de dorpskern hebben tot nu toe geen bewoningssporen uit de prehistorie opgeleverd. Wel zijn enkele sporen en vondsten uit de Vroege Middeleeuwen aangetroffen. Op basis van hiervan is aan het plangebied een middelhoge verwachting toegekend voor vindplaatsen uit het Neolithicum tot en met de Volle Middeleeuwen (tot in de 13^e eeuw).

1. Datering: Neolithicum – Volle Middeleeuwen (tot in de 13^e eeuw)
2. Complextype: vindplaatsen vanaf het Neolithicum bestaan uit nederzettingssporen en/of sporen van begravingen.
3. Omvang: nederzettingsterreinen of grafvelden/begravingen variëren in grootte van enkele honderden tot duizenden vierkante meters en kunnen zich soms over meerdere hectaren uitstrekken.
4. Diepteligging: het potentiële archeologische niveau ligt onder het plaggendek in de top van de oorspronkelijke podzolbodem. De (diepere) grondsporen reiken tot in het dekzand (C-horizont).
5. Gaafheid en conservering: het archeologische sporenniveau in de top van de C-horizont zal naar verwachting goed zijn beschermd door het plaggendek dat vanaf de Late Middeleeuwen en/of Nieuwe tijd is opgebracht. Wel is de kans aanwezig dat (een deel van) het vondstniveau in de onderzijde van het cultuurdek is opgenomen.
6. Locatie: hele plangebied

7. Uiterlijke kenmerken: De nederzettingen worden gekenmerkt door permanente woningen die vaak diep in de grond gefundeerd waren. Waterputten werden gegraven voor de watervoorziening terwijl in en nabij de nederzetting afvalkuilen werden gegraven om afval te begraven. Naast nederzettingsresten kunnen ook begravingen voorkomen. Restanten hiervan kunnen bestaan uit kringgreppels, fragmenten aardewerk (urnen), crematieresten, inhumaties e.d. De sporen kunnen diep in de bodem reiken. Vondstmateriaal van de nederzetting kan door landbewerking in het bovenliggende cultuurdek terecht zijn gekomen.
8. Mogelijke verstoringen: de kans is groot dat bij de bouw van de bibliotheek in het begin van de jaren '80 van de 20^e eeuw het archeologische sporenniveau in de top van de C-horizont zijn verstoord. Op basis van de informatie uit het archief kan worden afgeleid dat een bouwput is uitgegraven van ca. 80 – 100 cm diep. De exacte ontgravingsdiepte is niet bekend maar vermoedelijk zijn de poeren op het vaste zand (C-horizont) geplaatst.

Vanaf de Late Middeleeuwen (vanaf de 13^e eeuw) verandert het bewoningspatroon. Bewoning concentreert zich in dorpen, steden en bewoningsclusters. Rondom deze dorpen ligt het landbouwareaal dat instaat voor de voedselvoorziening van de inwoners. In deze periode is de landschappelijke ligging van het gebied niet meer doorslaggevend voor de locatiekeuze. Uit historisch kaartmateriaal blijkt dat het plangebied tot de dorpskern van Vught gerekend kan worden. De vroegst bekende bebouwing in het plangebied dateert uit het begin van de 19^e eeuw (kadastrale minuut). In de loop van de 19^e eeuw is deze bebouwing verdwenen en is aan de straatzijde nieuwe bebouwing gerealiseerd. Ook deze bebouwing is gesloopt waarna begin jaren '80 het huidige bibliotheekgebouw in het plangebied is neergezet. Op basis van de historische gegevens is aan het plangebied een hoge verwachting toegekend voor archeologische resten uit de Late Middeleeuwen (vanaf de 13^e eeuw) en de Nieuwe tijd.

1. Datering: een eventuele huisplaats kan dateren vanaf de Late Middeleeuwen, er zijn in ieder geval concrete aanwijzingen voor resten uit de Nieuwe tijd (19^e – 20^e eeuw).
2. Complextype: Nederzetting (huisplaats)
3. Omvang: de huisplaats heeft op basis van het historisch landgebruik (huis + tuin) kan een eventuele vindplaats enkele honderden tot duizend vierkantenmeter groot zijn.
4. Diepteligging: vanaf het maaiveld tot diep in de bodem
5. Gaafheid en conservering: de archeologische resten uit de 19^e – 20^e eeuw zullen naar verwachting uit bouw materiaal bestaan (baksteen). De kans is echter groot dat funderingen van deze bebouwing zijn verwijderd bij de bouw van de bibliotheek. Eventuele diepere grondsporen zoals een waterput of (afval)kuil kunnen nog wel in de bodem bewaard zijn gebleven.
6. Locatie: in het hele plangebied waarbij de kans op sporen van een huis het grootste zijn in de strook langs de Dorpsstraat.
7. Uiterlijke kenmerken: ter plaatse van de huisplaats kunnen muurresten (baksteen), afvalkuilen, paalkuilen en mogelijk ophogingslagen aanwezig zijn. Daarnaast kan vondstmateriaal aanwezig zijn in de vorm van fragmenten aardewerk, fragmenten metaal, gebruiksvoorwerpen e.d.
8. Mogelijke verstoringen: de kans is groot dat de huisplaats is aangetast/verdwenen door sloop- en bouwwerkzaamheden ten behoeve van de realisatie van de bibliotheek. Er is een bouwput uitgegraven tot ca. 80 – 100 cm die vermoedelijk tot in de top van het dekzand (C-horizont) reikt.

3 Conclusie en advies

3.1 Conclusie

Het doel van het archeologische bureauonderzoek was het opstellen van een gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied. Op basis van de landschappelijke ligging in een dekzandgebied op ruim 300 m van het beekdal van de Dommel is aan het plangebied een lage verwachting toegekend voor vuursteenvindplaatsen uit het Laat-Paleolithicum tot en met het Neolithicum en een middelhoge verwachting voor nederzettingen uit het Neolithicum tot en met de Volle Middeleeuwen (tot in de 13^e eeuw). Vanwege de ligging in de dorpskern van Vught is aan het plangebied een hoge verwachting toegekend voor een vindplaats uit de Late Middeleeuwen (vanaf de 13^e eeuw) tot en met de Nieuwe tijd.

De kans is groot dat een eventueel aanwezige vindplaats is aangetast/verdwenen door sloop- en bouwwerkzaamheden ten behoeve van de realisatie van de bibliotheek in het begin van de jaren '80. Er is een bouwput uitgegraven tot ca. 80 – 100 cm die vermoedelijk tot in de top van het dekzand (C-horizont) reikt. Eventuele diepere grondsporen zoals een waterput of (afval)kuil kunnen nog wel in de bodem bewaard zijn gebleven.

3.2 Selectieadvies

Op basis van het bureauonderzoek wordt de kans klein geacht dat binnen het plangebied een behoudenswaardige archeologische vindplaats aanwezig is. Dit is gebaseerd op de grootschalige bodemverstoring die heeft plaatsgevonden bij de realisatie van de huidige bibliotheek. Voor de bouw van de bibliotheek is een bouwput uitgegraven tot ca. 80 – 100 cm beneden maaiveld waardoor vermoedelijk een groot deel van het archeologische bodemarchief is verstoord/verdwenen. Alleen eventuele diepere grondsporen zoals een waterput of (afval)kuil kunnen nog in de bodem bewaard zijn gebleven. De kans dat deze grondsporen worden aangetast door de nieuwbouwplannen is echter gering. Het oostelijke deel van het bibliotheekgebouw dat aan de Dorpsstraat ligt (ca. 450 m²), zal behouden blijven. Het achterste gedeelte zal worden gesloopt. Het uitgangspunt is om voor de nieuwbouw van de stadswoningen met een oppervlakte van ca. 120 m² zoveel mogelijk gebruik te maken van bestaande funderingspalen. Het plan is om de aanwezige palen in het noordwestelijke deel (Bijlage 2, tekening 1, rondom stramien D, E, F – 5, 6, 7) te (her-)gebruiken om de nieuwe stadswoningen te funderen. De overige palen waar in het ontwerpplan tuin is aangegeven, zullen worden verwijderd tot op 80 cm beneden maaiveld. Balk nummer 12 (Bijlage 2, tekening 1) zal gehandhaafd blijven om een tuinafscheiding te kunnen funderen.

Op basis van de bodemverstoringen in het verleden als gevolg van de bouw van de bibliotheek en de beperkte omvang van de huidige nieuwbouwplannen (ca. 120 m²) waarbij de diepte van de bodemverstoring beperkt blijft tot de voormalige bouwput van de bibliotheek, adviseert KSP Archeologie geen archeologisch vervolgonderzoek.

Bovenstaand advies vormt een zogenaamd selectieadvies. KSP Archeologie wijst erop dat dit selectieadvies nog niet betekent dat reeds bodemverstorende activiteiten of daarop voorbereidende activiteiten kunnen worden ondernomen. De bevoegde overheid (gemeente Vught) heeft de resultaten van dit onderzoek beoordeeld en kan instemmen met de resultaten en conclusie. Vervolgens zal de gemeente op basis hiervan een selectiebesluit nemen.

Het uitgevoerde onderzoek is op zorgvuldige wijze verricht volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden. Het onderzoek is erop gericht om de kans op het aantreffen dan wel vernietigen van archeologische waarden bij bouwwerkzaamheden in het plangebied te verkleinen. Aangezien het

onderzoek is uitgevoerd door middel van het raadplegen van bronnen, kan op basis van de onderzoeksresultaten, de aan- of afwezigheid van eventuele archeologische waarden niet met zekerheid gegarandeerd worden. Indien bij graafwerkzaamheden archeologische waarden worden aangetroffen, dienen deze conform de Erfgoedwet 2016, artikel 5.10, bij de minister gemeld te worden. In de praktijk kan de vinder terecht bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (T 033 – 4217 456 of info@cultureelerfgoed.nl) zodat de vondst geregistreerd wordt in het centraal archeologisch informatiesysteem. Daarnaast wordt het advies gegeven om de vondst ook bij de gemeente te melden.

Literatuur

Boeken, rapporten en artikelen

- Bakker, H. de & Schelling, J. (1989). *Systeem van de bodemclassificatie voor Nederland: de hogere niveaus*. (Tweede druk bewerkt door Brus, D.J. & Wallenburg C. van) Centrum voor Landbouwpublikaties en Landbouwdocumentatie, Wageningen.
- Berendsen, H.J.A. (2005). *Landschappelijk Nederland*. Perspectief Uitgevers, Utrecht.
- Boer, E.A.M., de (2015). *Vught. Plangebied Loonsebaan. Archeologisch bureauonderzoek*. BAAC rapport V-15.0104.
- Centraal College van Deskundigen Archeologie (2016). *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 4.0*. Stichting voor Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer, Gouda.
- Feest, N.J.W. van der (2013). *Archeologisch verkennend veldonderzoek door middel van boringen Koestraat (naast nummer 2) te Vught*. Aeres Milieu projectnummer AM12389.
- Holl, J. (2011). *Langs de A2 tussen Vught en Best (gemeenten Vught en Boxtel) Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een verkennend en deels karterend booronderzoek*. ADC Rapport 2722.
- Huijbers, A.M.J.H. (2015). *Vught. Plangebied Kerkstraat. Archeologisch bureauonderzoek*. BAAC Rapport V-15.0070/b.
- Mostert, M. & Verbeek, C. (2011). *Vught (NB), De Braacken. Archeologisch bureauonderzoek*. BAAC - BILAN rapport 2011/B1463.
- Mulder, E.F.J. de, Geluk, M.C., Ritsma, I.L., Westerhof, W.E. & Wong, T.E. (2003). *De ondergrond van Nederland*. Wolters-Noordhoff, Groningen/Houten.
- Nederlands Normalisatie Instituut (1990). *NEN-5104:1989 NL, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie Instituut, Delft.
- Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, 2014: *Catalogus en Kaart Cultuurhistorische Inventarisatie Erfgoedkaart gemeente Vught*.
- Schutte, A.H. (2015). *Archeologisch bureauonderzoek Kerkstraat 38 te Vught in de gemeente Vught*. Econsultancy Rapportnummer 15094082.
- Spek, T. (2004). *Het Drentse esdorpen landschap: een historisch geografische studie*. Uitgeverij Matrijs, Utrecht.
- Stouthamer, E., Cohen, K.M. & Hoek, W.Z. (2015). *De vorming van het land: geologie en geomorfologie*. Perspectief Uitgevers, Utrecht.
- Verboom-Jansen (2012). *Een archeologisch bureau-onderzoek aan de Koepel te Vught, gemeente Vught (NB)*. ARC-Rapporten 2012-15
- Vissinga, A. & A. Spoelstra (2011). *Bureauonderzoek ten behoeve van de herontwikkeling van 5 locaties in Vught, gemeente Vught (N.Br.)*. Archeologische Rapporten Oranjewoud 2011/26.

Weerheijm, W.J. & Klerks, K. (2015). *Archeologisch vooronderzoek ten behoeve van de nieuwbouw van een woning aan de Taalstraat te Vught, gemeente Vught*. Vestigia Rapport V1210.

Kaartmateriaal

Actueel Hoogtebestand van Nederland (2008 – 2012). AHN2, grid 5 x 5m: www.ahn.nl

Archeologische Monumentenkaart (2014). Geraadpleegd via <https://zoeken.cultureelerfgoed.nl>.

Basisregistratie Grootchalige Topografie (2017): <https://www.pdok.nl/nl/producten/pdok-downloads/download-basisregistratie-grootchalige-topografie>. Kadaster.

Bestemmingsplan: www.ruimtelijkeplannen.nl

Bodemkwaliteit: www.bodemloket.nl

Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000, met veenkartering (2006). Alterra, Wageningen UR. Geraadpleegd via <https://zoeken.cultureelerfgoed.nl>.

Bonnebladen en Topografische kaarten van Nederland schaal 1:25.000: www.topotijdreis.nl (Kadaster).

Geologische overzichtskaart van Nederland, schaal 1:600.000. Geraadpleegd via www.dinoloket.nl → oude Dinoloket. Referentie: Mulder, E.F.J. de, Geluk, M.C., Ritsma, I.L., Westerhof, W.E. & Wong, T.E. (2003). *De ondergrond van Nederland*. Wolters-Noordhoff, Groningen/Houten.

Geomorfologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000 (2008). Alterra, Wageningen UR. Geraadpleegd via <https://zoeken.cultureelerfgoed.nl>.

Kadastrale kaart van Nederland (2009) via WMS server: <http://gis.kademo.nl/gs2/wms>

Kadastrale kaarten 1811-1832. <http://beeldbank.cultureelerfgoed.nl>

Luchtfoto (2016) via WMS server: <https://geodata.nationaalgeoregister.nl/luchtfoto/wms?> Kadaster.

Rijksmonumenten (2016): Geraadpleegd via <https://zoeken.cultureelerfgoed.nl>.

Websites

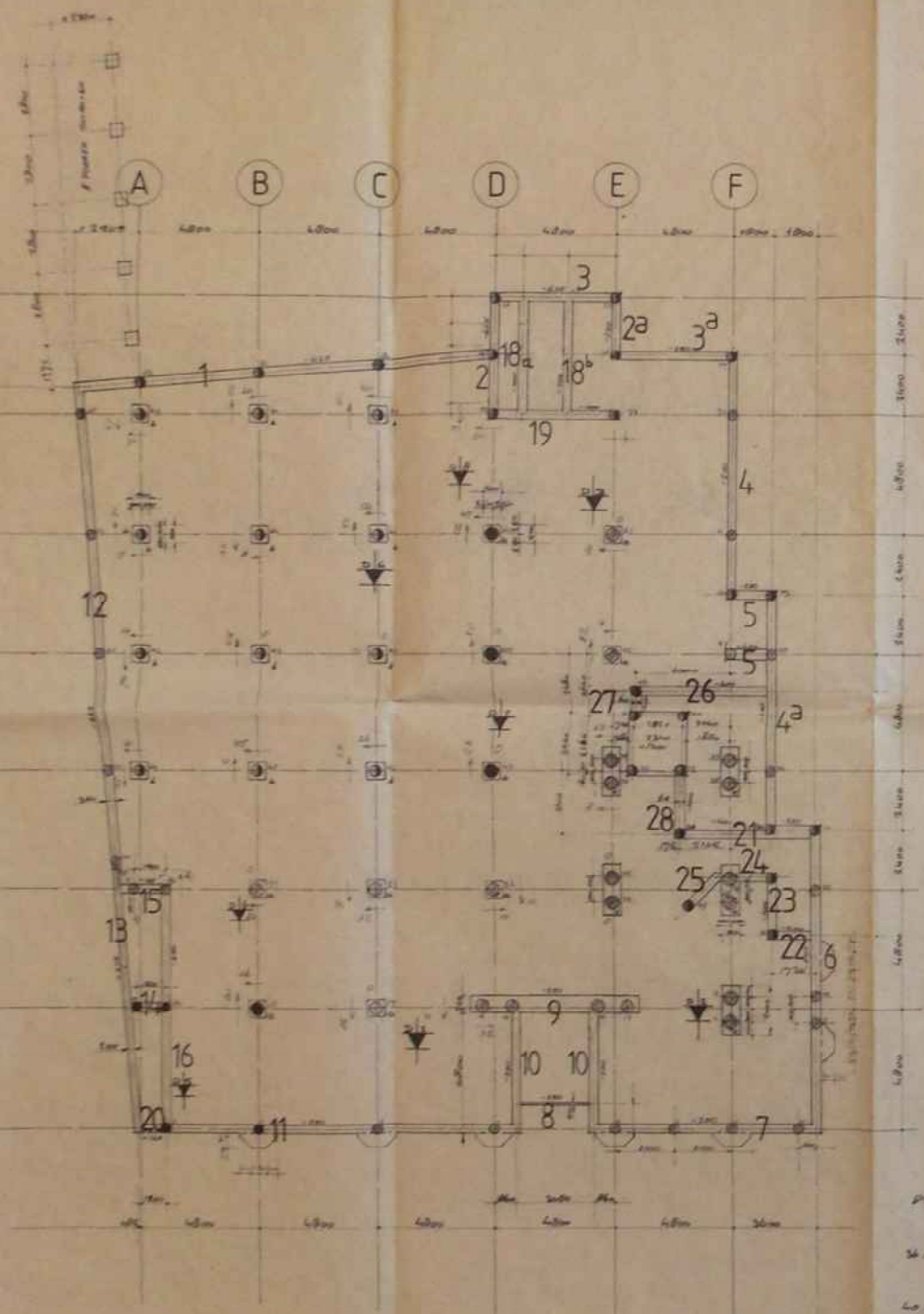
www.avulo.nl

www.bhic.nl

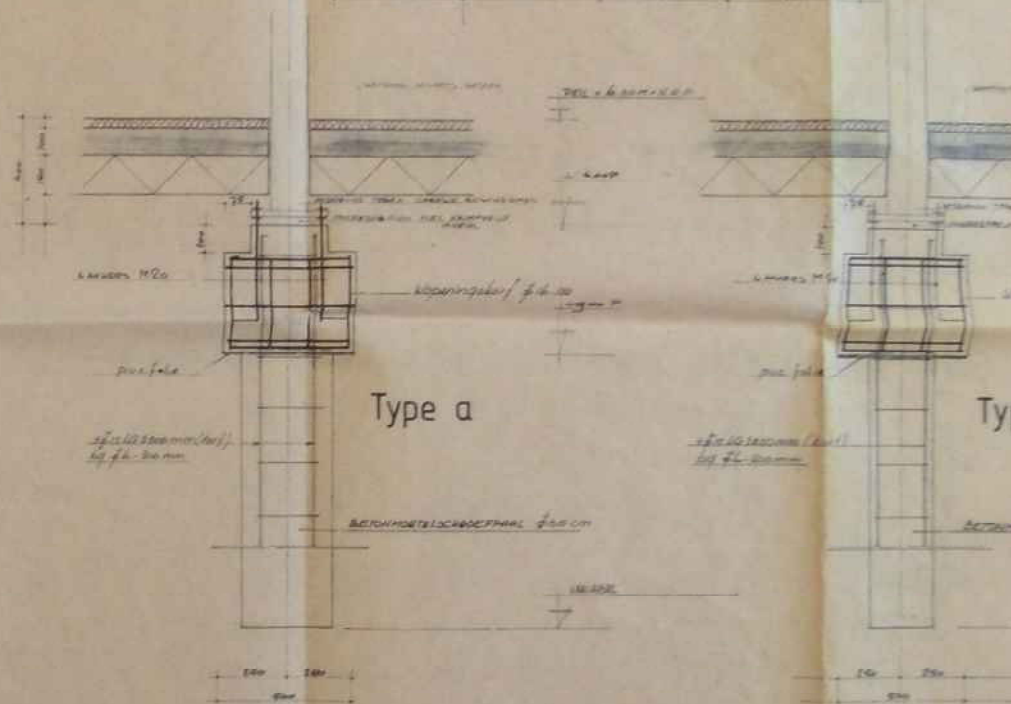
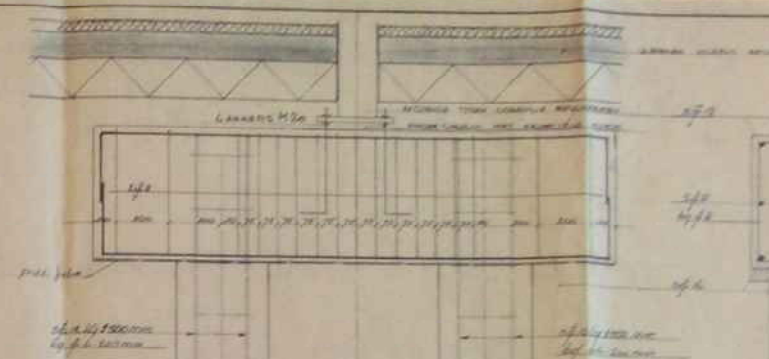
Bijlage 1 Ontwerpschets

Bijlage 2 Bouwtekeningen bibliotheek

Type c

vloeren - 10 cm dikke 100 x 100 cm
of 100 x 100 cm

put - 10 cm dikke 100 x 100 cm
of 100 x 100 cm

betonvloerschedepalen 10 x 10 cm
beton 100 x 100 cm

betonvloerschedepalen 10 x 10 cm
beton 100 x 100 cm

vloerplaat 10 x 10 cm

10 x 10 cm

10 x 10 cm

betonvloerschedepalen 10 x 10 cm
beton 100 x 100 cm

betonvloerschedepalen 10 x 10 cm
beton 100 x 100 cm

betonvloerschedepalen 10 x 10 cm
beton 100 x 100 cm

betonvloerschedepalen 10 x 10 cm
beton 100 x 100 cm

OPENBARE BISS

Architectenbureau

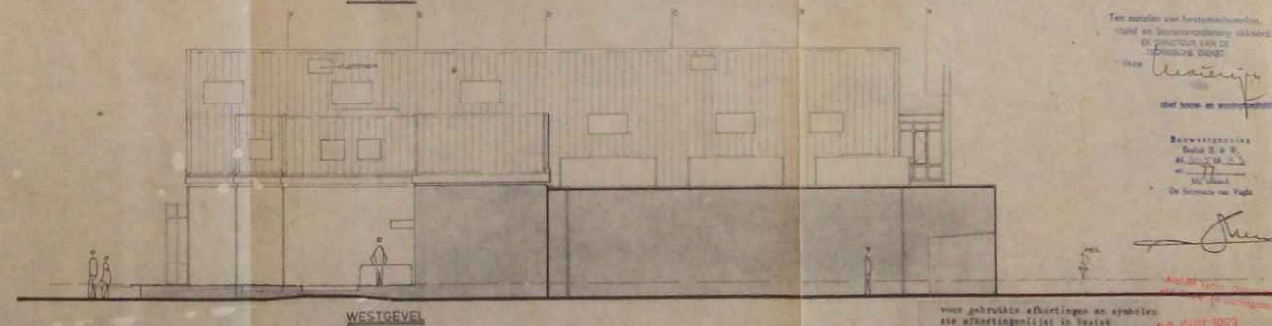
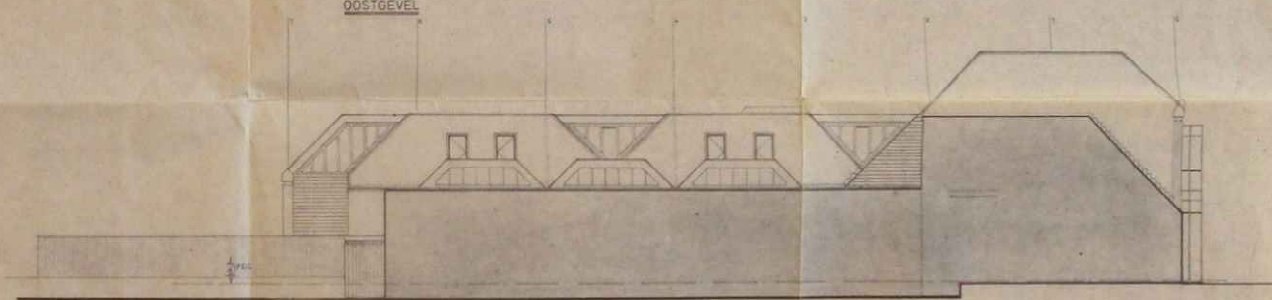
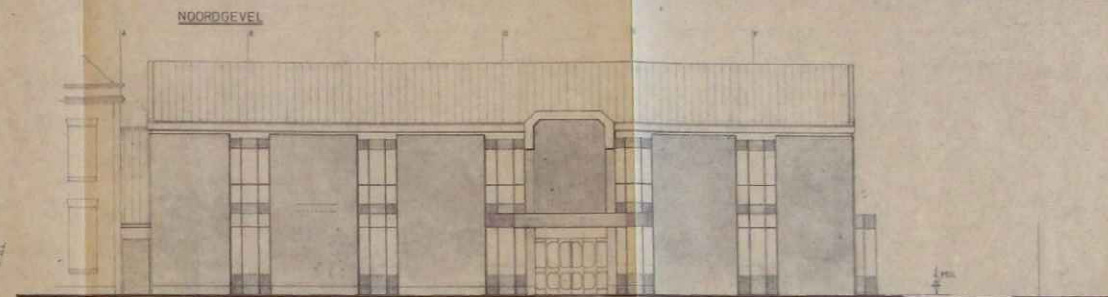
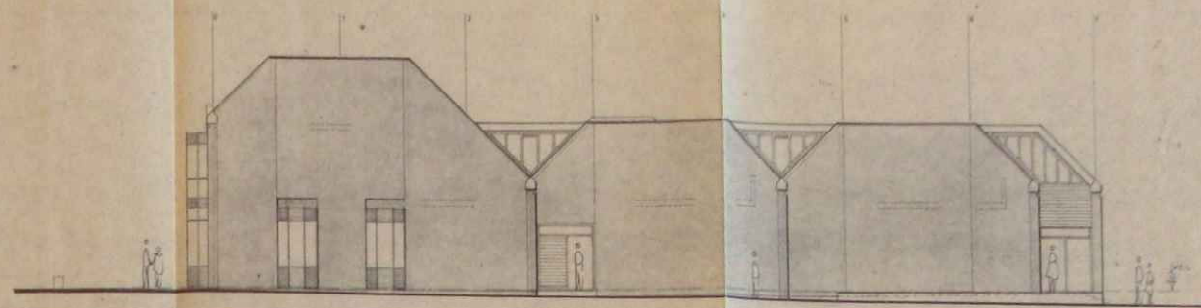
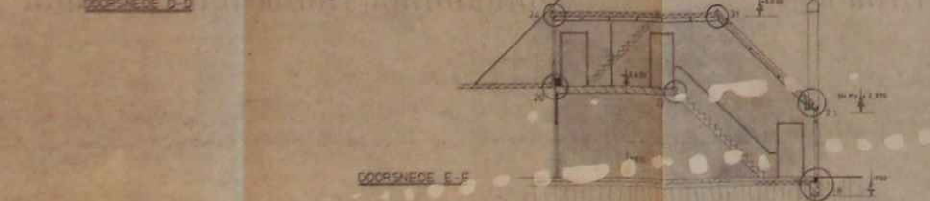
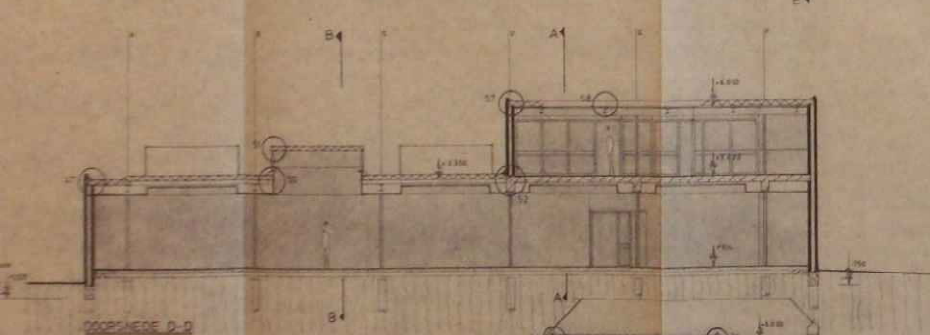
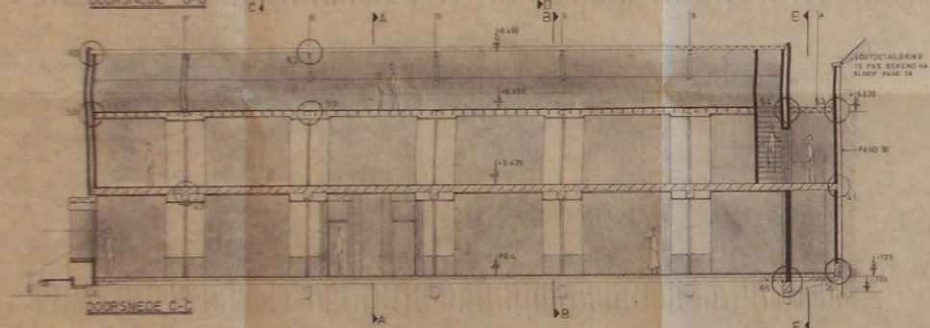
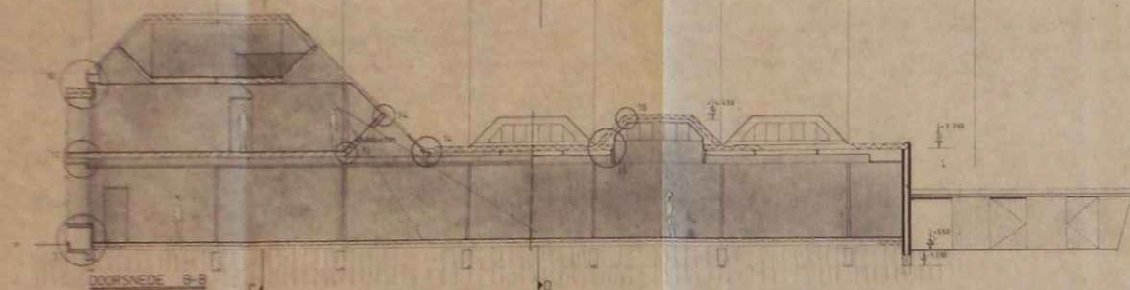
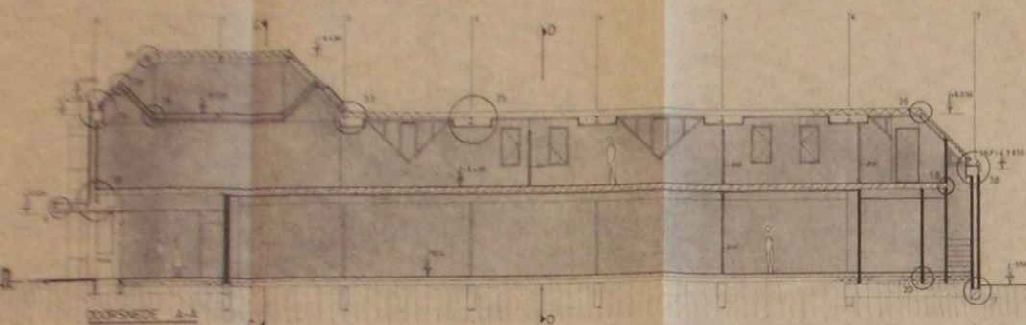
FUNDATIE - PAU

10 x 10 cm

10 x 10 cm

J.H.

J. Heijmans

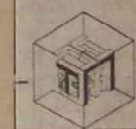

Ten aanzien van bestekomschrijving,
naam en bestekomschrijving afkomstig
en projecten van de
Bouwvereniging
Buitenveldert
aan de
Bouwvereniging
Buitenveldert
aan de
Bouwvereniging
Buitenveldert
aan de

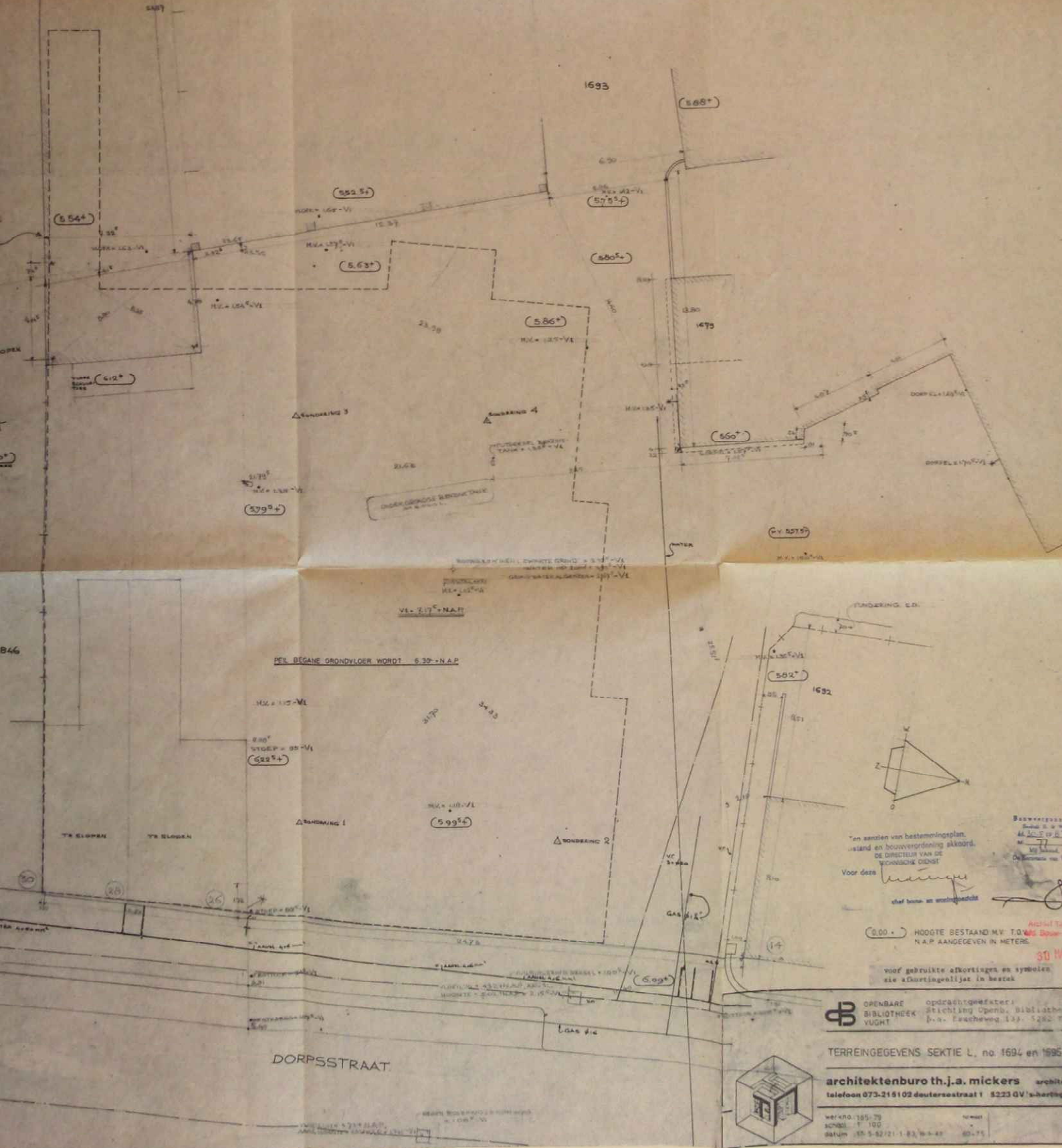
voor gebruikte afmetingen en symbolen
zie afmetingenlijst in tekening
30 JANU 1953

OPENBARE
BIBLIOTHEEK
VRIJSTAD
BESTEKTEKENING
gevels en doorsneden

architectenburo th. j. a. mickers architectenburo
telefoon 073-218102 deurenstraat 1 8323 GV 's-Hertogenbosch
architectenburo
telefoon 185-79
schied 1-100
datum 71-1-53, 1-5-53 253-81 62-60

VOOR MEER GEGEVENS ZIE
VRIJWERK VAN GEMEENTE

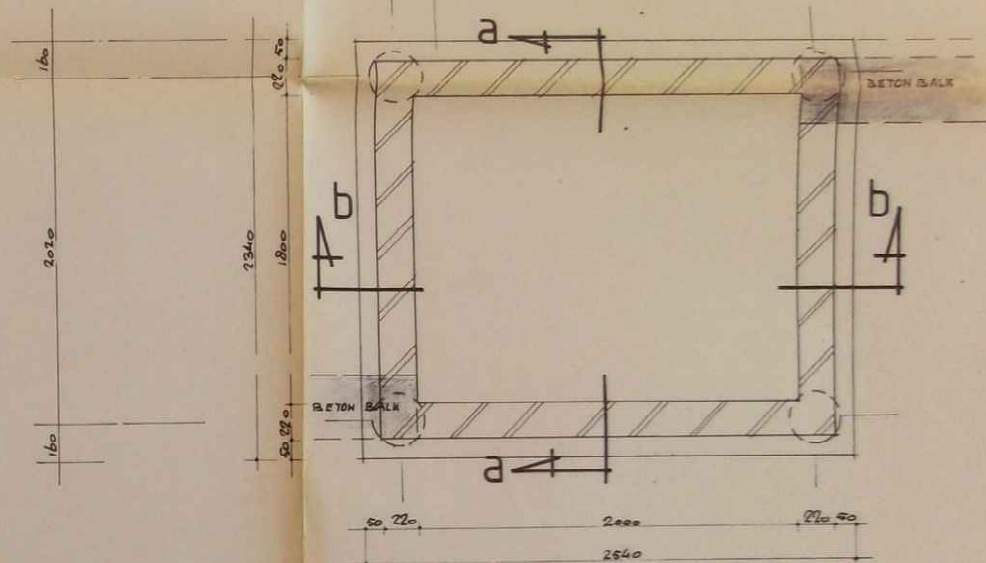
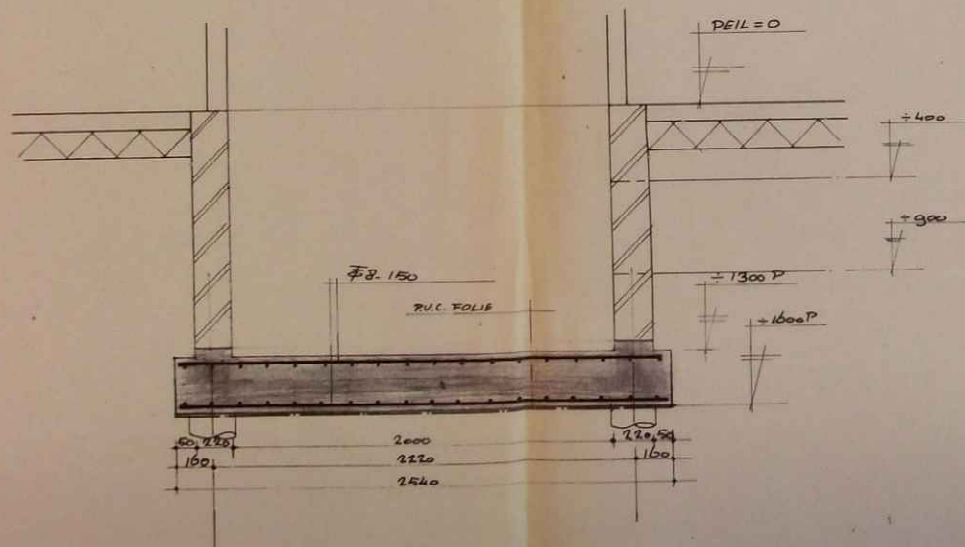
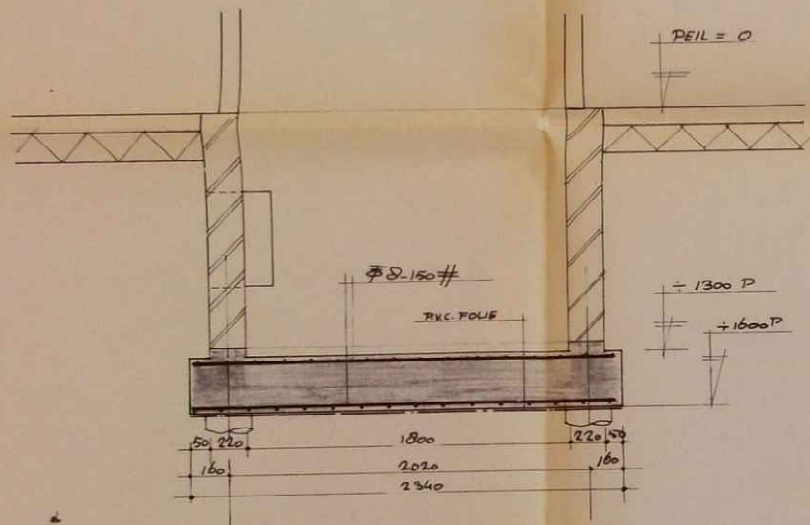

OPENBARE BIBLIOTHEEK
VUGHT

TERREINGEGEVENS SEKTIE L, no 1694 en 1695

architectenburo th.j.a. mickers
telefoon 073-215102 deutersstraat 1 5223 GV's-hertog

werkd. 185.75
schol. 1.100
datum 15-5-82/1-1-83/1-1-83

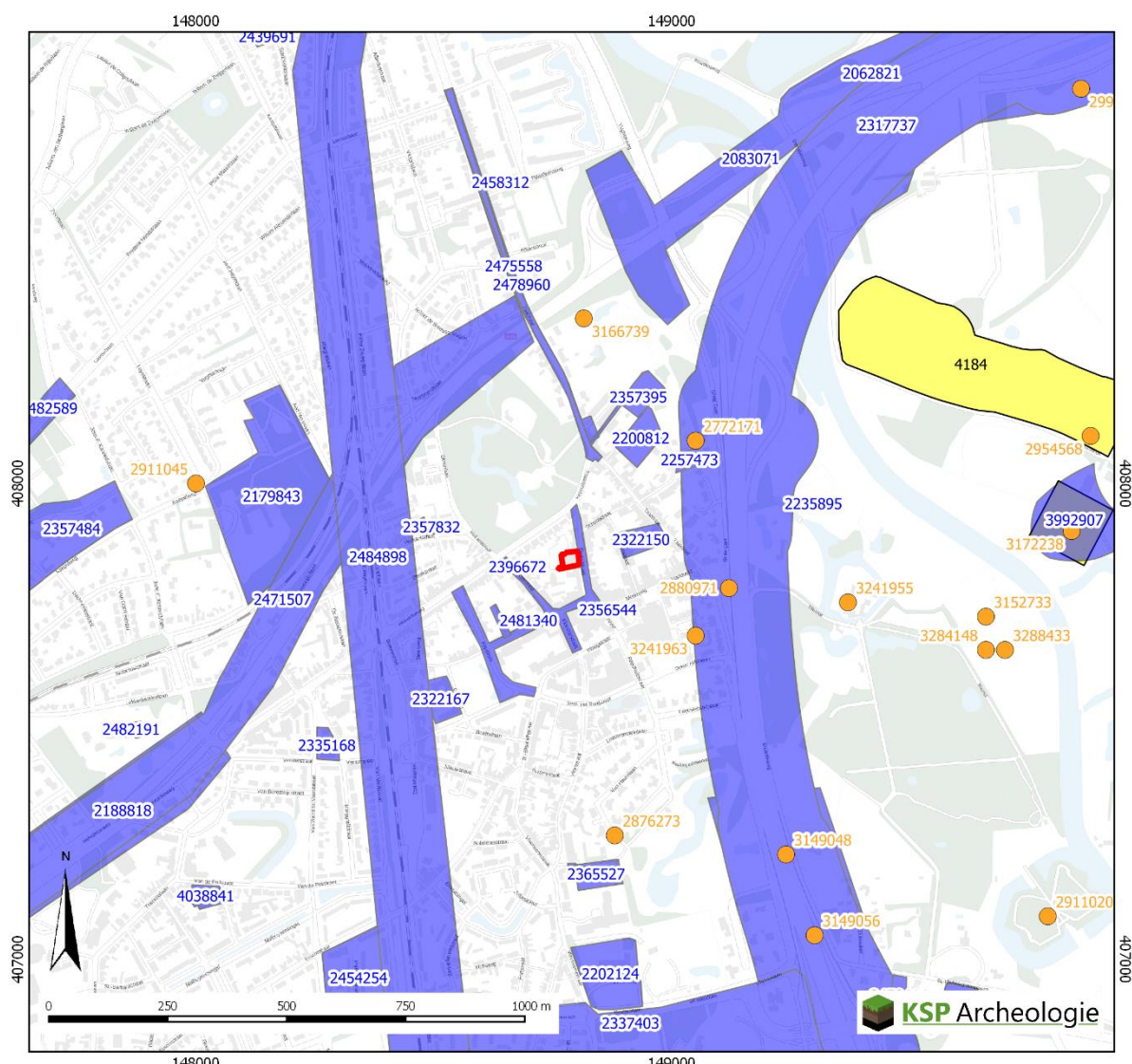
BETON kwaliteit
dekking
WAPENING

B 17,5
20 mm
FeB 500

16 JUNI 1983
GEZIEN
voor de Directeur van de
Technische Dienst Vught

project	OPENBARE BIBLIOTHEEK VUGHT			blad nr.
architect	Architectenburo Th. J. A. MICKERS			B8
onderwerp	VLOER LIFTPUT			
get.	7-3-83	gew. 1	gew. 3	bestek nr.
schaal:	1:20	gew. 2	gew. 4	formaat
J. Heijmans advies- en ingenieursburo				D7
MEIDOOHLAAN 9 5248 AJ ROSMALEN, TEL. 04182.13876				

Bijlage 3 Archeologische gegevens

Legenda

- Plangebied
- onderzoeksmeldingen (de laatste drie cijfers = 100 van het OM-nr. zijn weggelaten)
- vondstlocaties (de laatste drie cijfers = 100 van het nr. zijn weggelaten)
- Monumentterreinen (AMK)
 - Terrein van archeologische waarde
 - Terrein van hoge archeologische waarde
 - Terrein van zeer hoge archeologische waarde
 - Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd

Gegevens zijn afkomstig uit het Archeologisch Informatiesysteem Archis, bijgewerkt tot april 2017

Zie een overzicht van de onderzoeksmeldingen binnen een straal van 1 km rondom het plangebied op de volgende pagina's.

Onderzoeks-melding	Locatie	Type onderzoek	Aard vondstlocatie/resultaten	Datering
208307100	Verbreiding A2	Booronderzoek en oppervlaktekartering in 1994	Diverse vindplaatsen waaronder de noordrand van AMK-terrein 4184	IJZ-ROM
2179843100	De Braacken	Bureauonderzoek in 2008 (Mostert & Verbeek 2011)	Middelhoge tot hoge verwachting → vervolg d.m.v. boringen	
2356544100	Heuvel/Marktveld	Opgraving in 2008	Waterput	Onbekend
2184305100	Taalstraat 96	Booronderzoek in 2008	Vervolgonderzoek d.m.v. proefsleuven	
2200812100		Proefsleuven in 2008	Twee greppels en vier paalkuilen Drie zandwinningskuilen → niet behoudenswaardig	MELB NT
2188818100	Verbreiding N65 Vught-Helvoirt	Bureauonderzoek in 2008	Geen resultaten gemeld in Archis	
2202124100	Vlasmeersestraat	Booronderzoek in 2008	Geen resultaten gemeld in Archis	
2235895100	Verbreiding A2 en A58	Bureauonderzoek	Geen resultaten gemeld in Archis	
2257473100	Kleine Gent	Booronderzoek in 2009	Geen resultaten gemeld in Archis	
2320239100	Koestraat	Bureauonderzoek in 2011	Geen resultaten gemeld in Archis	
2320230100	Taalstraat	Bureauonderzoek in 2011	Geen resultaten gemeld in Archis	
2317737100	A2	Booronderzoek door ADC in 2011 (Holl 2011)	Geen boringen ter hoogte van het plangebied	
2317745100				
2322175100	5 locaties in Vught	Bureauonderzoek in 2011 (Vissinga & Spoelstra 2011)	Locatie Taalstraat 78-82 en Talstraat-Torenstraat geen vervolg vanwege verwachte bodemverstoringen Locatie Koestraat, Irenelaan 1 en Park Reeburg → vervolg d.m.v. verkennende boringen	
2322167100				
2322150100				
2335168100	Van Voorst tot Voorststraat	Bureauonderzoek in 2011	Geen resultaten gemeld in Archis	
2357395100	Taalstraat 88	Booronderzoek in 2012	Antropogene lagen aangeboord die wijzen op restanten van kasteel Spreeuwenburg	MEL-NT
2429355100		Proefsleuven in 2014	Omgrachting, houten beschoeiing, muurwerk, uitbraaksleuven	NTM-NTL
2357484100	De Koepel	Bureauonderzoek in 2012 (Verboom-Jansen 2012)	Lage tot middelhoge verwachting → vervolg d.m.v. verkennende boringen	
2357832100	Heikantstraat	Bureauonderzoek in 2012	Middelhoge verwachting voor vindplaatsen vanaf het Neolithicum → vervolgonderzoek d.m.v. boringen	
2357840100		Booronderzoek in 2012	Bodem is verstoord → geen vervolgonderzoek	
2365527100	Park Reeburg 28	Booronderzoek in 2012	Bodem is verstoord → geen vervolgonderzoek	
2396672100	Koestraat	Booronderzoek in 2013 (Van der Feest 2013)	Verstoord bodemprofiel als gevolg van een vijver → geen vervolg	
2449905100	Zeeheldenbuurt	Bureauonderzoek in 2014	Vervolgonderzoek d.m.v. boringen	
2454254100		Booronderzoek in 2014	Verstoord tot 60 – 140 cm beneden maaiveld → geen vervolgonderzoek	
2458312100	Taalstraat	Booronderzoek in 2014 (Weerheijm & Klerks 2015)	Recent ophogingspakket op venige beekafzettingen → geen vervolgonderzoek	
2467400100	Helvoirtseweg 146-148	Booronderzoek in 2015	Geen resultaten gemeld in Archis	
2482191100		Proefsleuven in 2015		
2475558100	Taalstraat	Bureauonderzoek in 2015	Geen resultaten gemeld in Archis	
2478960100	Taalstraat	Begeleiding in 2015		
2481340100	Kerkstraat	Bureauonderzoek in 2015 (Huijbers 2015)	Hoge archeologische verwachting, o.a. van middeleeuwse Lambertuskerk en landhuis Leeuwenburg uit de nieuwe tijd → vervolg d.m.v. een begeleiding	

Onderzoeks- melding	Locatie	Type onderzoek	Aard vondstlocatie/resultaten	Datering
2482589100	Loonsebaan	Bureauonderzoek 2015 (De Boer 2015)	Middelhoge verwachting voor alle perioden. Plaatselijk een hoge verwachting voor resten van de 17 ^e – 19 ^e eeuwse linie → vervolg d.m.v. een begeleiding	
2484898100	Spoortracé Meteren-Boxtel	Bureauonderzoek in 2015	Geen resultaten gemeld in Archis	
3978408100	Kerkstraat 38	Bureauonderzoek in 2015 (Schutte 2015)	Hoge verwachting → vervolg d.m.v. verkennende boringen	
3983543100		Begeleiding in 2016	Nog niet afgemeld	
3992907100		Booronderzoek 2016	Nog niet afgemeld	
4038841100		Bureauonderzoek in 2017	Nog niet afgemeld	

Bijlage 4 Overzicht geologische en archeologische tijdvakken

Samengesteld door E.A. Schorn (BAAC) naar aanleiding van de publicatie: De steentijd van Nederland (2005). Onder redactie van: Jos Deeben, Erik Drenth, Marie-France van Oorsouw en Leo Verhart.

Ouderdom in cal. C14- jaren	Chronostratigrafie					MIS	Lithostratigrafie						
	Kwartair	Pleistoceen	Holoceen					1	Formaties: Naaldwijk (marien), Nieuwkoop (veen), Echteld (fluviaal)		Formatie van Beegden		
11.755			Laat	Weichselien (ijstijd)	Laat-Weichselien (Laat-Glaciaal)	Late Dryas (koud)		2	Formatie van Kreftenheye				
12.745						Allerød (warm)							
13.675						Vroege Dryas (koud)							
14.025						Bølling (warm)							
14.700						Laat-Pleniglaciaal							
29.000			Midden-Weichselien (Pleniglaciaal)		Midden-Pleniglaciaal		3						
50.000					Vroeg-Pleniglaciaal		4						
75.000					Vroeg-Weichselien (Vroeg-Glaciaal)		5a						
								5b					
								5c					
								5d					
115.000			Eemien (warme periode)			5e		Eem Formatie					
130.000								Formatie van Drente					
370.000	Midden	Midden	Saalien (ijstijd)			6	Formatie van Urk						
410.000			Holsteinien (warme periode)										
475.000			Elsterien (ijstijd)										
			Cromerien (warme periode)										
850.000	Vroeg	Vroeg	Pre-Cromerien				Formatie van Sterksel						
2.600.000													

Cal. jaren v/n Chr.	¹⁴ C jaren	Chronostratigrafie		Pollen zones	Vegetatie	Archeologische perioden	
1950	0	Laat	Subatlanticum koeler vochtiger	Vb2	Loofbos eik en hazelaar overheersen haagbeuk veel cultuurplanten rogge, boekweit, korenbloem	Nieuwe tijd	
1500				Vb1		Middeleeuwen	
450				Va		Romeinse tijd	
0		Holoceen	Subborea koeler droger	IVb	Loofbos eik en hazelaar overheersen beuk>1% invloed landbouw (granen)	IJzertijd	
12				IVa		Bronstijd	
800	815		Atlanticum warm vochtig	III	Loofbos eik, els en hazelaar overheersen in zuiden speelt linde een grote rol	Neolithicum	
2000	2650						
3755	5000					Mesolithicum	
4900		Boreaal warmer	II	den overheerst hazelaar, eik, iep, linde, es			
5300							
7020	8000	Preboreaal warmer	I	eerst berk en later den overheersend			
8240	9000	Laat-Pleistoceen Weichselien (ijstijd)	Laat-Weichselien (Laat-Glaciaal)	Late Dryas	LW III	parklandschap	Laat-Paleolithicum
8800	10.150			Allerød	LW II	dennen- en berkenbossen	
11.755	10.800			Vroege Dryas	LW I	open parklandschap	
12.745	11.800			Bølling		open vegetatie met kruiden en berkenbomen	
13.675	12.000		Midden-Weichselien (Pleniglaciaal)			perioden met een poolwoestijn en perioden met een toendra	Midden-Paleolithicum
14.025	13.000					perioden met bos en perioden met een subarctisch open landschap	
14.700		Vroeg-Weichselien (Vroeg-Glaciaal)	Eemien (warme periode)		loofbos		
35.000			Saalien (ijstijd)				
75.000		Midden-Pleistoceen				Vroeg-Paleolithicum	
115.000							
130.000		Midden-Pleistoceen				Vroeg-Paleolithicum	
300.000							

Chronostratigrafie voor Noordwest-Europa volgens Zagwijn (1974), Vandenberghe (1985) en De Mulder *et al.* (2003). Lithostratigrafie volgens De Mulder *et al.* (2003). Mariene isotop stadium (MIS) volgens Bassinot *et al.* (1994). Atmosferische data volgens Stuiver *et al.* (1998). Zuurstofisotop calibratie (OxCal) versie 3.9 Bronk Ramsey (2003), toegepast op het Laat-Weichselien en het Holoceen. Archeologische periode-indeling en ouderdom volgens de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB). Vegetatie bewerkt volgens Berendsen (2000). Pollenzones volgens P. Vos & P. Kiden (2005).

Archeologische periodes volgens het Archeologisch Basis Register

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

